

Historia, literatura i teologia Nowego Testamentu

Sesja nr 4: Inspiracja, kanoniczność i przekaz tekstu.

Ted Hildebrandt

A. Wprowadzenie [00:00-00:50]

A. Wprowadzenie: pisanie i zachowanie NT

[krótkie filmy: połącz AH; 00:00-12:38]

Dobrze, witamy ponownie, chcielibyśmy teraz przejść do tematu, rozmawialiśmy o historycznych tłach Persów, Greków, Machabeuszów, Hasmoneuszy aż do Heroda. I rozmawialiśmy o różnych sektach żydowskich: faryzeuszach, saduceuszach, eseneńczykach i zelotach. Rozmawialiśmy o instytucjach Sanhedrynu, instytucji synagogi, diasporze, Samarytanach i innych tego typu.

B. Inspiracja [00:50-2:11]

Chciałbym teraz zająć się innym pytaniem. My w tej szkole będziemy uważać, że Biblia jest słowem Bożym. Będziemy więc rozmawiać o tekście Nowego Testamentu. W jaki sposób Nowy Testament dotarł do nas? Powiedzmy, że Biblia i Nowy Testament pochodzą od Boga i dotarły do nas w naszym NIV, NRSV lub innym tłumaczeniu. W jaki sposób Biblia dotarła od Boga do nas? Chcę prześledzić ten proces, w jaki sposób Nowy Testament trafił od Boga do nas. Więc przejdziemy od inspiracji do tłumaczeń od Boga do nas. Oto duży obraz całej sprawy. Przede wszystkim, skąd wzięłem mój NIV? Więc najpierw zaczęliśmy proces inspiracji, w procesie inspiracji są cztery procesy, które są tutaj zaangażowane. W inspiracji jest Bóg mówiący do proroka lub apostoła, a apostoł lub prorok to zapisuje. Więc mamy proces inspiracji, Bóg mówi do apostoła, a następnie to zapisuje. Następnie, po tym jak apostoł lub prorok to zapisze.

C. Kanonizacja [2:11-3:12]

Było wielu proroków, z których niektórzy spisali słowo Boże, którego my nie mamy. Nigdy nie zostało zebrane w tak zwane kanoniczne pisma. Kanoniczne pisma to zbieranie ksiąg, które napisał Bóg. Na przykład w Starym Testamencie znamy prorokinię Chuldę i wiemy, że żyła w czasach Jeremiasza. Była prorokinią, Bóg do niej przemówił. Mamy innego proroka Achiasza, który prorokował przeciwko Jeroboamowi i Roboamowi, a w tym czasie prorok Achia jest wymieniony w Księdze Królewskiej. Znamy jego pisma. Salomon napisał 3000 przysłów, a mamy tylko około 375 przysłów, około 1/10. Napisał 1000 pieśni, a mamy tylko jedną Pieśń nad pieśniami i kilka w Psalmach. To prawdopodobnie wystarczyło. Ale tak czy inaczej, księgi i proces kanoniczności to zbieranie autorytatywnych ksiąg. Niektóre księgi nie są zbierane, a inne tak. To jest proces kanonizacji.

D. Transmisja [3:12-5:28]

Po otrzymaniu natchnienia, przemówieniu Boga, księgi są zbierane w grupę. Teraz musisz je kopiować raz po raz. Były kopiowane ręcznie przez tysiące lat, zarówno Stary Testament, jak i Nowy Testament. Nowy Testament przez 2000 lat był przepisywany raz po raz przez skrybów. Skrybowie są ludźmi. Skrybowie popełniają błędy. Mamy kopie tego, co skrybowie przepisywali przez okres 2000 lat, tysiące skrybów, którzy wcześniej przepisywali słowo Boże. Kiedy je przepisywali, czasami popełniali błędy ortograficzne. Czasami robili inne rzeczy. Możemy przyjrzeć się rodzajom błędów, które popełniali. Ale ci skrybowie tworzyli manuskrypty. Setki lat później bierzemy rękopis, który został sporządzony, powiedzmy, przez skrybę z Aleksandrii. Mamy skrybę, który był na Górze Synaj w klasztorze św. Katarzyny i przepisywał pisma. Mamy kopię o nazwie Sinaiticus. Tak więc zasadniczo skrybowie je kopiowali. Kiedy je kopiowali, kopiowali je również na różnych materiałach i to miało wpływ na to, jak długo te materiały przetrwają. Jeśli kopiowali je na pergaminie lub skórach zwierzęcych, przetrwałyby długo. Skóra ze skór zwierzęcych przetrwałaby długo. Ale jeśli skopiowałiby je na papirusie — papirus jest czymś w rodzaju skrzyżowania ruin bambusa i sitowia, a zasadniczo włókna tego organicznego materiału krzyżują się, aby stworzyć papier. Ale problem polega na tym, że

są wykonane z organicznych roślin i dzieje się tak, że jeśli w powietrzu jest wilgoć, papirus po prostu się rozpada. Papirus przetrwa tylko w miejscach takich jak Egipt. Więc skrybowie mieli tam wszelkiego rodzaju problemy. Teraz, gdy mamy te rękopisy i zbieramy te rękopisy z całego świata. Naukowcy tacy jak Bruce Metzger i inni ludzie, Kurt Aland zbierają te rękopisy z całego świata i porównują je ze sobą. Następnie dają nam edytowany tekst, mówiąc: „Okej, mamy 10 rękopisów takich jak ten, 10 rękopisów takich jak tamten. Ważą wszystkie rękopisy, a następnie dają nam tekst grecki. To jest to, co mamy w Aland New Testament lub UBS Greek New Testament i powie ci, które rękopisy mają które.

E. Tłumaczenie [5:28-6:16]

Następnie tłumaczymy z nich, grecki tekst UBS na angielski. Za każdym razem, gdy przechodzisz między dwoma językami, takimi jak grecki w Nowym Testamencie, przechodzimy z greckiego na angielski. Będą różnice w sposobie tłumaczenia przez tłumaczy. Tak więc Kings James Version będzie się różnić od NIV. Jest inna od Living Bible, różni się od NLT [New Living Translation], ESV lub NRSV. Każda grupa tłumaczeniowa będzie tłumaczyć ją inaczej. The Message Eugene'a Petersona będzie się różnić jeszcze bardziej. Będą więc inne w procesie tłumaczenia niż między językami po uwzględnieniu różnic skrybów. Tak więc to są zasadniczo cztery procesy.

F. Wiersze o natchnieniu [6:16-8:16]

Chciałbym przyjrzeć się im nieco bardziej szczegółowo. Zrobiliśmy to już wcześniej w Starym Testamencie. To jest klasyczny werset o natchnieniu. Pozwól, że to przeczytam. To jest 2 Tymoteusza 3:16. To bardzo znany werset, bardzo ważny w procesie inspiracji. „Całe Pismo jest natchnione przez Boga” – właściwie słowo tam użyte to „Bóg natchnął”. „Całe Pismo jest natchnione przez Boga i jest pożyteczne, aby nas nauczyć tego, co jest prawdą i uświadomić nam, co jest złe w naszym życiu. Prostuje nas i uczy nas, abyśmy czynili to, co słuszne”. Myślę, że to jest NLT. Możesz zobaczyć NIV tutaj. „Całe Pismo jest natchnione przez Boga i jest pożyteczne do nauczania,

poprawiania i wychowywania ku sprawiedliwości”. Co ciekawe, Paweł rozmawia tutaj z Tymoteuszem i mówi, że Tymoteusz, twoja matka uczyła cię pism, a twoja babcia uczyła cię pism, gdy byłeś małym dzieckiem. O jakich pismach mówi? Pisma, o których mówi Paweł, gdy mówi „całe Pismo”, mówi o Septuagincie, ponieważ Tymoteusz był Grekiem i zostałby nauczony greckich pism — Septuaginty. Ważne jest więc, aby to zrozumieć. A oto świetny werset. W 2 Piotra 1:21 — to kolejny klasyczny werset o natchnieniu. Mówi on: „Albowiem proroctwo nigdy nie pochodziło z woli człowieka, lecz ludzie mówili od Boga, niesieni Duchem Świętym”. Sednem tego jest to, że proroctwo nie pochodziło z woli człowieka. To nie ludzie wymyślali legendy i opowieści i przekazywali je dalej. Pismo nigdy nie pochodziło z woli człowieka. Lecz człowiek mówił od Boga i był prowadzony przez Ducha Świętego. To było dzieło Boga. Tak więc te dwa wersety, jak również inne, podkreślają pojęcie Boga mówiącego i proroków spisujących rzeczy pod natchnieniem.

G. Zalety zapisów pisemnych: konserwacja [8:16-9:25]

Jakie są zalety pisemnych zapisów? Bóg mówił wiele rzeczy, Jezus mówił wiele rzeczy, na przykład pod koniec Jana 21, wierzę, że tak jest. Jan powiedział: „Jezus mówił wiele innych rzeczy, które nie są zapisane w tych księgach. Ale te są zapisane, abyście uwierzyli”. Więc Jezus mówił wiele razy, Jezus wygłosił wiele kazań, które nie są zapisane w naszych Bibliach. Ale Jezus mówił ustnie. Więc jakie są zalety spisania rzeczy i przejścia od ustnych do pisemnych? Jedną z zalet pisemnych tekstów jest idea konserwacji. Kiedy przemawiam na zajęciach do 100 uczniów, słowa wychodzą z moich ust i w ciągu dziesięciu minut większość z nich zapomina, co powiedziałem. Więc słowa wychodzą i trafiają do głów ludzi i trwają tylko tak długo. Kiedy coś jest spisane, może z łatwością przetrwać 100 lat. Kiedy coś jest spisane, można to zachować, podczas gdy ustne rzeczy wychodzą w fale radiowe i znikają. Więc jest korzyść pod względem konserwacji.

H. Precyzja [9:25-12:38]

Drugą rzeczą jest precyzja. Kiedy ktoś mówi, rzeczy mijają dość szybko. Musisz szybko je złapać, a one mijają i trudno jest analizować rzeczy. Kiedy masz tekst pisany, możesz go wziąć, przeczytać i przemyśleć, przejrzeć, przemyśleć. Możesz go egzegetować, możesz robić badania nad różnymi słowami, robić badania nad gramatyką składniową. Możesz przyglądać się cechom dyskursywnym i cechom retorycznym. Istnieje wiele perspektyw, możesz patrzeć i brać to z różnych perspektyw. Tak więc precyzja, kiedy coś jest zapisane, jest bardzo interesująca, nawet w kontekście robienia tych filmów. Kiedy ktoś mówi, a ja znajduję się w wielu z tych filmów, mówię bardzo niechlujnie. Kiedy piszę, piszę w o wiele bardziej precyzyjny sposób. Jest duża różnica w tym, jak coś jest zapisane, a jeśli któryś z was pisał prace na studia, zdaje sobie sprawę, że nie mówicie tak jak te prace, które piszecie. Kiedy piszesz, robisz to z dużo większą precyzją i dokładnością, i zwięzłością. Kiedy mówię, często się powtarzam. Jeśli powtarzasz się w piśmie, co zrobiłby twój profesor angielskiego? Cóż, napisałby słowo redundant. Ponieważ w formie pisemnej naprawdę nie piszesz tego samego dwa razy. Jest to uważane za redundantne. Jest negatywne, podczas gdy kiedy mówisz, najczęściej się powtarzasz. Jeśli ktoś słuchał najnowszych dyskursów politycznych, wie, że powtarzają te same punkty dyskusji w kółko i w kółko. Nawet w ważnych przemówieniach, w których mówią o stanie państwa, połowę tych fraz już słyszeliśmy, więc jest to po prostu powtórzenie. Więc kiedy ktoś pisze, jest to o wiele bardziej precyzyjne niż wtedy, gdy mówi o „ustnym aspekcie rzeczy”.

Tak więc precyzja to spisywanie rzeczy, a także propagacja. Kiedy ktoś mówi, to idzie to pocztą pantoflową — mówisz i to idzie do 100 osób tutaj i teraz. Ale kiedy ja piszę, możesz to umieścić w internecie i miliardy ludzi może to zobaczyć. Film może stać się wirusowy i 17 milionów ludzi może obejrzeć ten film. Więc zasadniczo, kiedy coś nagrasz lub coś zapiszesz, to może to zostać rozpropagowane. Biblia jest jedną z najczęściej publikowanych ksiąg na świecie. Miliony i miliony egzemplarzy są wysyłane na cały świat w niemal wszystkich językach świata. Więc kiedy coś jest spisane, to może zostać rozpropagowane. Może zostać rozprzestrzenione. Skrybowie mogą to przepisać.

Wielu skrybów może to przepisać. Może się mnożyć i mnożyć i mnożyć, bardziej niż słowo mówione.

Dlatego jest dla nas bardzo korzystne, że zapisy zostały spisane. Pismo, które Bóg przemówił do proroków „Tak mówi Pan” – przemówił do proroków, a prorocy/apostołowie zapisali to w Nowym Testamencie. Więc teraz mamy Boga mówiącego do apostołów i apostołów spisujących to. Porozmawiamy o Marku i Łukaszu oraz o autorstwie i zobaczymy, jak to się potoczy.

I. Pisanie Nowego Testamentu: wymieranie apostołów [12:38-14:48]

B. Pisanie NT

[krótkie filmy; łączone IM; 12:38-19:35]

Dlaczego wczesny kościół zaczął zbierać księgi apostołów w to, co znamy jako Nowy Testament? Jakie siły popychały do pisania? Dlaczego uczniowie zdecydowali się spisać te rzeczy? Jezus do nich przemówił, słyszeli kazania. Zнали historie Jezusa. Dlaczego apostołowie zaczęli je spisywać? Dlaczego większość ewangelistów? Większość ewangelistów, jak myślimy, powstała w latach 50. Po Jezusie jest okres 20 lub 30 lat, w którym nie zostały spisane. Mogły zostać spisane w krótkich opowiadaniach lub fragmentach, a następnie zebrane. Nie jesteśmy pewni wszystkiego. Istnieje coś w rodzaju prehistorii w dokumentach. Dlaczego w latach 50. i 60. istniał duży nacisk na spisanie tych rzeczy, aby ewangeliści mogli je napisać? Z powodu śmierci apostołów. Apostołowie byli naocznymi świadkami. Marek nie był apostołem, ale prawdopodobnie był naocznym świadkiem w Jerozolimie. Mateusz był naocznym świadkiem. Jan był naocznym świadkiem. Piotr i Paweł byli świadkami. Więc gdy ci ludzie wymierali, pojawiła się wielka potrzeba spisania tych historii, ponieważ gdy są spisane, trwają.

Mam przykład z mojej rodziny, kiedy mój syn wrócił z Afganistanu, ma te naprawdę interesujące historie. Więc opowiada te historie w formie ustnej i tak dalej, ale nie są spisane. Więc dzieje się tak, że historie zmieniają się od czasu do czasu. Ponadto nie są zapisywane, lecą w powietrze. Moja żona i ja je słyszymy, a potem znikają.

Istnieje potrzeba zachowania czegoś i chcesz to zapisać. Ale tak czy inaczej apostołowie wymierają. Historie Jezusa, oni muszą je zapisać. Ludzie prawdopodobnie wspinają się za apostołami, „Hej Mateuszu, miło wiedzieć, że znasz wszystkie te historie o Jezusie i opowiedziałeś nam wszystkie te historie, ale zapisz je, ponieważ będą trwać, umrzesz” i prawie wszyscy apostołowie zostali zabici. Prawie wszyscy 12 z nich, z wyjątkiem Jana, prawdopodobnie zginęli śmiercią męczeńską. Umierali, więc to skłoniło do spisania historii.

J. Pisanie NT: Rozprzestrzenianie się geograficzne [14:48-15:39]

Istnieje również geograficzne rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa. Wcześniej, gdy było w Jerozolimie, wszyscy apostołowie byli w Jerozolimie. Mogli się ze sobą sprawdzać i recytować historie Jezusa i omawiać różne rzeczy. Ale gdy rzeczy zaczęły się rozprzestrzeniać, pojawiła się większa potrzeba ich spisania, aby zapis mógł zostać zabrany w inne miejsca, na przykład do kościoła w Efezie lub do kościoła w Koryncie. Chcieli, aby został zabrany do Rzymu, a historia musiała zostać spisana i zabrana od nich do Rzymu. Tak więc geograficzne rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa doprowadziło do tej jedności i różnorodności w miarę rozprzestrzeniania się. Gdy chciałeś się upewnić, że wszystko jest w porządku, istniała potrzeba spisania rzeczy i ich zachowania.

K. Herezje [15:39-17:17]

Oto kolejny ważny. W Kościele wczesnochrześcijańskim, to nadchodzi w drugim wieku - dzień po 100 r. n.e. Zaczęły pojawiać się herezje. Mieliśmy montanizm - prorocy przychodzili i mówili, że mówią od Boga. I mówicie: „zaczekajcie chwilę, będziecie mieli to samo, co mieliśmy w Nowym Testamencie”. Więc mówicie, że musicie mieć jakieś dokumenty Nowego Testamentu, aby rozróżnić, co jest prawdą, a co błędem. Gnostycyzm, w szczególności w drugim wieku, rozwijał się, gdzie było to wyraźne faworyzowanie ducha nad ciałem i tajemnej wiedzy, którą mieli rzekomo twierdzić gnostycy. A dzieje się tak, że chrześcijanie mówią: „Nie, to nie jest chrześcijaństwo”. Potrzebowaliście spisanych dokumentów. Musicie być w stanie zebrać swoje dokumenty.

Będziecie wiedzieć, jak obalać te błędy, które pojawiały się w heretyckich typach rzeczy. Marcjon... Dr Willson ma fragment Marcjona w swojej książce *Nasz Ojciec Abraham*. Marcjon zasadniczo spojrzał na Stary Testament i nie lubił Boga Starego Testamentu, więc odrzucił Stary Testament i przyjął tylko Nowy Testament. Cóż, to nie jest w porządku. Tak więc wczesny kościół musiał radzić sobie z tego rodzaju opiniami, które zostały narzucone kościołowi, a kościół musiał się bronić. Musieli więc zdecydować, które księgi przyjmujemy jako święte i pochodzące od Boga. A które księgi odrzucimy? Opinia Marcjona została odrzucona. Stary Testament jest dobry i nazywany jest „pierwszym testamentem”, jak nazywa go dr Wilson.

L. Pisanie Nowego Testamentu: troska duszpasterska [17:17-18:14]

Teraz były też troski duszpasterskie. Kiedy kaznodzieja wchodzi na ambonę i wygłasza kazanie, które kazania pochodzą od Boga? Kaznodzieja po prostu nie chce głosić własnych idei. Chce mówić z tekstu, który pochodzi od Boga. Bóg do swoich apostołów do swoich ludzi. Więc jeśli zamierza głosić słowo Boże, z których ksiąg będzie korzystał, aby głosić swoim ludziom? Które księgi nie pochodzą od Boga? A tak przy okazji, mogły być jakieś interesujące, na przykład Pasterz Hermesa lub list Klemensa Rzymskiego. Listy Klemensa mogły być interesujące dla wczesnych ojców Kościoła, którzy również pisali listy. Te listy mogą być interesujące i pomocne homiletycznie dla wczesnego Kościoła, ale kaznodzieje będą chcieli wiedzieć, czym jest słowo Boże i co powie Klemens. Klemens powie coś, co jest interesujące, ale tak naprawdę nie jest słowem Bożym. Może to być korzystne dla jego kościoła pod względem historii, ale nie jest słowem Bożym.

M. Pisanie Nowego Testamentu: Prześladowania [18:14-19:35]

Na koniec, to jest dość duże: prześladowania. We wczesnym kościele były prześladowania. Teraz wiele prześladowań miało miejsce lokalnie. Lokalne społeczności, jak widać u Pawła w pierwszej podróży misyjnej, gdy został pobity, zwykle z powodu lokalnych przyczyn. Mateusz porusza ten temat. Mateusz był rzymskim poborcą

podatkowym i jeśli wycisnąłbyś chrześcijan, aby całkowicie zdziesiątkować chrześcijan z perspektywy Rzymu, Rzym tak naprawdę nie przejmował się tym zbytnio. To głównie lokalne społeczności wywierały presję na chrześcijan. Za jakie księgi umrzesz? Masz księgę, która jest Pasterzem Hermesa i masz Ewangelię Mateusza. Czy umrzesz za Pasterza Hermesa? Pasterz Hermesa nie jest słowem Bożym. To jest problem. Księga Mateusza jest słowem Bożym. To jest problem. Więc wczesny kościół musiał zdecydować, za które księgi umrze, a za które nie. Chcieli wiedzieć, które z nich zapisują słowo Boże i które są aż tak ważne. Z tych powodów Kościół musiał zdecydować, które księgi są czysto ludzkie, a które są słowem Bożym.

N. Kanoniczność [19:35-22:29]

C. Kanoniczność NT

[krótkie filmy; łączone: NR; 19:35-33:57]

A teraz, jak odkrywa się kanoniczność? Jakie są kluczowe pytania dotyczące tego, jak odkryli, które księgi były natchnione, a które pochodzą od Boga? Pierwsze pytanie, które zadajesz, brzmi: czy była natchniona? Czy księga jest natchniona? Czy pisarze Nowego Testamentu, gdy pisali, wiedzieli, że piszą Pismo Święte, czy też po prostu myśleli, że piszą list do kościoła do Kolosów lub Efezjan i nie jest to tak naprawdę Słowo Boże? Zaczęto uważać je za Słowo Boże, ale tak naprawdę nim nie było. Masz tu kilka interesujących fragmentów. Pozwól, że przeczytam ci Objawienie 22:18, Jan na końcu księgi, na końcu apokalipsy mówi tak: „Jeśli ktoś doda do nich te słowa, które napisał, Bóg doda mu plag opisanych w tej księdze. A jeśli ktoś odejmie te słowa z księgi tego proroctwa, Bóg odejmie mu jego udział w drzewie życia”. Innymi słowy, napisałem tę księgę. Te słowa pochodzą od Boga. Nie dodajesz do tych słów i nie odejmujesz od tych słów. Jeśli je dodasz, będziesz miał problemy, ponieważ dodajesz sobie plagi z tej księgi. Jeśli odejmiesz od nich, odbierzesz sobie drzewo życia. Nawiasem mówiąc, jest to bardzo podobne do tego, co wydarzyło się w Księdze Powtórzonego Prawa, gdy pisał Mojżesz. Mojżesz powiedział w Księdze Powtórzonego Prawa 4:2: „Nie dodawaj i nie odejmuj”. Jest więc takie powiedzenie, że te rzeczy pochodzą od Boga. Nie możesz

majstrować przy tych rzeczach. Ciekawe jest to, że w 1 Liście do Koryntian 14:37 Paweł zamieścił ten komentarz dotyczący przykazań Pana: „Jeśli ktoś uważa, że jest prorokiem albo ma dary duchowe, niech uzna, że to, co do was piszę, jest rozkazem Pana”. Więc Paweł był świadomy, że to, co pisał do Koryntian w 1 Liście do Koryntian 14, było rozkazem Pana. Pochodziło od Pana. I tak przyznaje to w 1 Koryntian 14:37. To, co próbuję powiedzieć, to to, że kiedy pisze w 1 Koryntian 14, wydaje się mieć świadomość, że to, co pisze, nie pochodzi od niego samego. Możesz wrócić do 2 Piotra 1:21, że Pismo nie pochodziło z woli człowieka, ale święci ludzie byli niesieni przez Ducha Świętego. Byli świadomi, że w tym procesie działo się coś szczególnego. Więc czy jest natchnione? Czy twierdzi, że jest od Boga? Teraz Klemens z Rzymu był uważany za natchnionego przez wielu, ale nie ma go w kanonie. Nie zostało to zaakceptowane.

O. Kanoniczność: Zgodność z poprzednim kryterium objawienia [22:29-24:03]

Drugie kryterium, w pewien sposób łączę te rzeczy. Czy zgadza się z poprzednim objawieniem? I to staje się problemem. Polikarp jest ortodoksyjny. Więc to, co napisał, zgadza się z poprzednim objawieniem. Jakub został przesłuchany, ponieważ Jakub powiedział „Wiara bez” czego? „Wiara bez uczynków jest martwa”. Cóż, wtedy masz Pawła mówiącego: „to przez wiarę z łaski, a nie z nas samych. Nie z uczynków zakonu, aby się nikt nie chlubił”. – To nie z uczynków powinien się ktoś chlubić. Jakub mówi: „Wiara bez uczynków jest martwa”. Nie mów mi o swojej wierze! Diabeł wierzy, że jest Bóg! Więc musisz się z tym zmierzyć. Podczas gdy Paweł mówi: „Nie, nie, nie pracuj i się nie chlub”. Więc Jakub został przesłuchany. Niektórzy z was prawdopodobnie znają Marcina Lutra. Marcin Luter powiedział o Księdze Jakuba, że była „prawdziwym listem słomianym”. Luter przesłuchiwał Jakuba, ponieważ Luter promował usprawiedliwienie przez wiarę i tylko przez wiarę. Więc nie pasowało to do jego scenariusza, więc mówi, że Jakub pisze „słomiany list”. Odsunął go na koniec Nowego Testamentu, ponieważ kwestionował go, myśląc, że nie zgadza się z poprzednim objawieniem, tak jak je rozumiał. Więc to wydaje się być jednym z kryteriów, widzisz, że księgi są kwestionowane na podstawie tego kryterium. Czy zgadza się z poprzednim objawieniem?

P. Kanoniczność: prorocka czy apostołska [24:03-26:01]

Oto kolejna kategoria. Czy jest to prorocze czy apostołskie? Czy zostało napisane przez proroka czy apostoła? Masz proroków Izajasza, Jeremiasza, Ezechiela. Wszyscy oni są prorokami. Jeśli powiesz Mojżesz - Mojżesz jest wielkim prorokiem Starego Testamentu. Dawid znowu, król. W Nowym Testamencie pytasz, czy ta osoba jest apostołem? Mateusz zostanie napisany przez apostoła. Dzieje Apostolskie i Łukasz zostaną napisane przez Łukasza, prawdopodobnie pod nadzorem Pawła. Paweł będzie apostołem, który przyjdzie do Pana po terminie, późno. Jest tam interesujące powiązanie z Judą, który prawdopodobnie jest bratem Jezusa. Czy jest to apostołskie czy prorocze? Czy przyszło przez kanały, które Bóg musiał zatwierdzić jako od proroka lub apostoła? W wielu notatkach Pseudepigrafów podnoszą i wiążą swoje ewangelie z apostołem. Na przykład jest Ewangelia Tomasza lub Apokalipsa Piotra lub Dzieje Pawła. Więc w Pseudepigrafach użyli tych imion apostołów, aby nadać im rangę. Więc mogli powiedzieć i zobaczyć autorytety w tych imionach. Więc to wydaje się być jedną z rzeczy tutaj. Nawiasem mówiąc, Księga Hebrajczyków została zakwestionowana, ponieważ kto jest autorem Listu do Hebrajczyków? Mam nadzieję, że kiedy weźmiesz udział w tym kursie pod koniec tego kursu, będziesz wiedział, kto jest autorem Listu do Hebrajczyków. Nie sądzę. Autor Listu do Hebrajczyków jest wielką tajemnicą. Ale Księga Hebrajczyków została zakwestionowana, ponieważ nie byli pewni, kto ją napisał. Czy to Łukasz ją napisał? Czy to Paweł ją napisał? Czy to Apollos ją napisał? Nie wiemy, kto ją napisał. Więc księga została zakwestionowana na podstawie tej zasady.

P. Kanoniczność: Przyjęcie przez Lud Boży [26:01-33:16]

Czy zostało to przyjęte przez lud Boży? To jest kolejna kategoria, która się pojawia. Czy zostało to przyjęte przez lud Boży we wczesnym kościele? Czy lud Boży przyjął to jako słowo Boże? Jest piękny werset w 2 Piotra 3:15. Chcę o tym porozmawiać przez sekundę. Oto, co jest powiedziane, ale najpierw pozwólcie mi przedstawić tło Piotra i Pawła. Piotr i Paweł we wczesnym kościele, Piotr był „Piotrem na tej skale zbuduję mój

kościół”. Piotr był wielkim facetem. W pierwszych dziewięciu rozdziałach Dziejów Apostolskich Piotr jest jedną z głównych postaci. Piotr jest tym, który przychodzi do Korneliusza i rady jerozolimskiej. Piotr jest mężczyzną. Ale to, co się dzieje, to to, że Paweł pojawia się na scenie późno. Powiedzmy, że Paweł jest w drodze do Damaszku, co jest rozdziałem 13 w Dziejach Apostolskich. Więc Paweł zostaje zbawiony później. Jezus spotyka Pawła później, więc zostaje on bezpośrednio uczyniony apostołem przez Chrystusa. Więc to, co masz we wczesnym kościele, to konflikt między Piotrem a Pawłem. Paweł służy poganom, tak jak Piotr służył Żydom. Teraz pytanie brzmi, czy poganie muszą zostać obrzezani, aby stać się chrześcijanami? Innymi słowy, czy poganie musieli najpierw stać się Żydami? A potem chrześcijanami? Czy też poganie mogli zostać chrześcijanami, nie stając się Żydami, bez obrzezania? Wszyscy poganie głosowali przeciwko temu. Wszyscy powiedzieli: „Nie, nie lubimy tego obrzezania”. Ale czy poganie musieli być obrzezani? I czy musieli jeść koszerne? Czy nie mogli jeść wieprzowiny lub homara i wszystkich tych koszernych zasad? Czy musieli przestrzegać tych koszernych zasad? Paweł powiedział: „Nie, nie muszą jeść koszerne i nie muszą być obrzezani. Abraham został usprawiedliwiony przez wiarę tuż przed obrzezaniem. Więc poganie nie muszą być obrzezani”. Piotr powiedział: „Wiesz, nigdy nie jadłem niczego nieczystego”.

W Liście do Galatów Paweł mówi, że skonfrontował się z Piotrem twarzą w twarz i zganił go twarzą w twarz. W Liście do Galatów zapisano interakcje między Pawłem a Piotrem, mówiąc, że Paweł zganił Piotra. Teraz Piotr był wielkim facetem w kościele. Paweł był w pewnym sensie nowicjuszem. Teraz Paweł zganił Piotra. Jak myślisz, jakie będzie nastawienie Piotra do Pawła? Będzie osobą u władzy. Jaka jest odpowiedź Piotra na Pawła? W 2 Liście Piotra 3:15 Piotr komentuje Pawła i jego pisma. Oto, co mówi, i jest to naprawdę interesujące. 2 List Piotra 3:15 mówi: „Jak i nasz drogi brat Paweł napisał do was z mądrością, którą dał mu Bóg”. Zauważ, że Piotr zdaje sobie sprawę, że Bóg dał Pawłowi wiele mądrości. Od razu to przyznaje. Bóg mówi przez Pawła. Z mądrością, którą dał mu Bóg, „tak samo pisze we wszystkich swoich listach, mówiąc w

nich o tych sprawach”. Wydaje się, że Piotr zdaje sobie sprawę z kolekcji Pawła. On wie, że Paweł napisał więcej niż jeden list. Najwyraźniej istnieje jakiś zbiór Pawłowy. Nie mówię, że był on całkowicie kompletny w stosunku do tego, co mamy, ale wiedział, że Paweł napisał więcej niż jeden list. I ma ten mały, i „we wszystkich tych listach pisze w ten sam sposób, mówiąc o tych rzeczach. Jego listy zawierają”. To jest interesujące, biorąc pod uwagę, że mówi to Piotr. Piotr był kim? Piotr był rybakiem. Piotr był rybakiem — nie osobą wysoko wykształconą. Paweł, który, przeciwnie, studiował u Gamaliela, jednego z największych rabinów wszech czasów. Paweł był bardzo utalentowanym myślicielem i studiował u Gamaliela i bardzo dobrze znał judaizm. Był szkolony u faryzeuszy faryzeuszy. A Paweł był niesamowity. Okej? Więc jak Piotr reaguje na listy Pawła? Piotr rybacy. Piotr mówi, że „jego listy zawierają pewne rzeczy, które są trudne do zrozumienia, które ignoranci i niestabilni ludzie zniekształcają” — oto puenta... „które ignoranci i niestabilni ludzie zniekształcają, tak jak inne pisma”. „Jak i inne pisma... ku własnej zgubie”. Piotr mówi, że listy Pawła są takie same jak inne pisma. Obalają niestabilnych ludzi, tak jak obalają inne pisma. Piotr stawia listy Pawła na tym samym poziomie, co inne pisma. Tak więc Piotr teraz przyznaje, że to, co pisze Paweł, pochodzi od Boga. To jest ten sam poziom, co inne pisma. To bardzo ważna interakcja między Piotrem a Pawłem. 2 Piotra 3:15 to świetny werset.

Teraz pozwólcie mi przyjąć inną taktykę i przejść do 1 Tymoteusza 5:18. Interesujące jest tutaj to zdanie, które jest dość znane. Mówi ono: „Nie zawiązuj pyska skrzyni, gdy młóci zboże. Nie zawiązuj pyska skrzyni, gdy młóci zboże”. Okej? Skąd to się wzięło? Pochodzi z Księgi Powtórzonego Prawa, rozdział 5:4: „Nie zawiązuj pyska wołowi, gdy młóci zboże, bo Pismo mówi...” Tak to wprowadzają: „Bo Pismo mówi: Nie zawiązuj pyska wołowi, gdy młóci zboże”. I to jest jak Księga Powtórzonego Prawa. „Jak Pismo mówi”, i cytuje Księgę Powtórzonego Prawa 5:4. Następnie następna część tego wersetu mówi: „A robotnik zasługuje na swoją zapłatę”. Teraz cytuje Łukasza 10:7. Pismo mówi, że pochodzi z Księgi Powtórzonego Prawa, a następnie zestawia te wersety jeden po drugim jako Pismo. Oba te pisma są oznaczone jako „Nie zawiązuj pyska

wołowi, a robotnik zasługuje na swoją zapłatę”. To bardzo interesujący werset. Stawia on Księgę Powtórzonego Prawa i Łukasza na tym samym poziomie. Ponownie, więc to, co próbuję powiedzieć, to to, że na początku nie było to setki i setki lat później. Pismo zyskało autorytet i stało się coraz bardziej widoczne setki lat później. Nie! Mówimy o Tymoteuszu. Stawia Łukasza i Powtórzonego Prawa obok siebie. Mówimy, że Piotr już jest świadomy zbioru pism Pawła; zniekształcają je, tak jak robią to z innymi pismami, stawiając je na tym samym poziomie co pisma. Natychmiast Piotr umiera około 40, 65 r. n.e. Więc już około 65 r. n.e. masz Piotra mówiącego o zbiorze pism Pawła i że były one Pismem.

R. Kanoniczność: Czy zmiana życia jest dynamiczna? [33:16-33:57]

Ostatnie pytanie, jakie zadają ludzie brzmi: „czy jest dynamiczna?” Czy księga jest dynamiczna? Czy jest obdarzona mocą Bożą? Czy księga ma zdolność zmieniania ludzkiego życia? To jest duszpasterska troska. Niektórzy kwestionują na przykład księgę Łukasza, mówiąc, że tak naprawdę nie jest obdarzona mocą Bożą. Tak więc pytanie o księgę Judy opiera się na tym: słowo Boże jest obdarzone mocą Bożą. Tak więc to są pewne kryteria. Ponownie, to nie są pewne kryteria, które tworzą tę kanoniczność, ale te rzeczy odgrywają rolę, gdy kościół analizował te dokumenty, aby ustalić, które z nich były Bogiem, gdy były zbierane.

S. Problem z krążeniem [33:57-36:43]

D. Kanoniczność cz. 2 – NT Antilegomena

[krótkie filmy: łącz SV; 33:57-46:10]

Teraz jest problem z tym, co nazywa się problemem obiegu. Paweł napisał list do Efezjan. Oznaczało to, że kościół w Efezie otrzymał list. Ale była grupa chrześcijan w Filipi, którzy nie mieli listu. Więc zasadniczo list do Efezjan był znany w Efezie, ale nie w Filipi. Kościół w Koryncie Paweł napisał 3/4 lub 2, 3, 4 listy do kościoła w Koryncie. Listy kościoła w Koryncie nie były znane w Kolosach ac. Paweł również pisał listy do Kolosów przez krótki czas. Więc to, co się stało, to to, że kościoły musiały się tymi

listami dzielić. Zasadniczo, wtedy pojawił się problem z obiegiem. Następnie w kościele w Efezie ten dokument musiał zostać skopiowany, a następnie wysłany do Filipi. Wtedy ludzie w Filipi zastanawiali się, czy to naprawdę list Pawła do Efezjan? Czy to naprawdę jest legalne? Skąd to wiemy? Więc wtedy dokumenty po prostu rozeszły się z tych różnych kościołów, które je miały. Więc proces obiegu trwał długo. Co zrobisz, jeśli będziesz w Egipcie? Paweł pisze wszystkie te listy w Grecji i Turcji, a ty jesteś w Egipcie i tak dalej. I tak może minąć 20 lub 30 lat, zanim otrzymasz kopię, powiedzmy, 1 Koryntian lub czegoś takiego, albo Tesaloniczan. Mam na myśli, że może minąć 30 lub 50 lat, zanim to zobaczysz. Kościół miał te listy, które były rozsyłane do innych kościołów. Kiedy były rozsyłane, zapytasz, czy to naprawdę od Pawła. Czy to naprawdę od Piotra, Pawła, Jakuba czy kogokolwiek innego? Więc myślę, że ważne jest, aby zdać sobie sprawę, że żaden z pisarzy Nowego Testamentu nie widział Nowego Testamentu. Mateusz nigdy go nie widział. Tomasz nigdy go nie widział. Filip nigdy go nie widział. Nigdy nie widzieli całego Nowego Testamentu.

Właściwie księga Jana będzie wcześniejsza. Księga Objawienia prawdopodobnie nie zostanie napisana przed latami 90. Cóż, w latach 90. Piotr umiera w 65 lub około tego, a Paweł w 68 lub około tego. Większość apostołów odeszła dawno przed księgą Objawienia w 95/97, gdzieś w tym czasie. Wszyscy apostołowie odeszli. Nigdy nie zobaczyli ukończenia kanonu Nowego Testamentu. Kanon Nowego Testamentu, ten dokument zostałby wysłany do Azji Mniejszej - do zachodniej części do siedmiu kościołów Azji Mniejszej i zostałby rozpowszechniony, ale ludzie w Rzymie nie mieliby go aż do znacznie późniejszego czasu lub stulecia później, zanim dokument faktycznie tam dotarł. Więc myślę, że jest to ważna rzecz do zrozumienia. Żaden z pisarzy Nowego Testamentu nie mógł zobaczyć Nowego Testamentu złożonego w całość.

T. Zbieranie przez Kościół [36:43-38:08]

Problemy z obiegiem — Efez miał, ale Jerozolima nie. Zasadniczo, Filipi otrzymywał list od Efezjan, w którym było napisane, że OK? Teraz mamy Efezjan . Potem mamy Tesaloniki, a Filipi jest obok Tesaloniki. Więc wymieniali się dość wcześnie. Wtedy

było to trudne. Więc każdy kościół zbierał je w miarę ich otrzymywania, ale wymiana tych ksiąg zajmowała dużo czasu. Nie było tak, że można było po prostu pójść i powiedzieć OK, mamy list od Pawła, usiąść z kserokopiarką i po prostu go kserować. Położyć go i kserować lub wysyłać Fed-Exem do kościoła. Nie, te rzeczy musiały być noszone osobiście i musiały być ręcznie kopiowane. To był długi proces, więc kościół był bardzo skrupulatny. I myślę, że to właśnie chciałbym powiedzieć. Był problem ze zbieraniem książek, które krążyły.

Kościół był bardzo skrupulatny w gromadzeniu i bardzo skrupulatny w decydowaniu, które księgi były uważane za słowo Boże. Ponieważ byli tak skrupulatni, proces trwał setki lat. Minęło trochę czasu, zanim wszystko zostało złożone. Tak więc proces gromadzenia zajmował czas i wymagał uwierzytelnienia, więc te dokumenty musiały zostać uwierzytelnione, zanim mogły zostać zaakceptowane. A proces gromadzenia trwał dość długo.

Kanon U. — II – IV w. n.e. [38:08–40:01]

Oto kilka rzeczy i nie chcę, żebyście o tym wiedzieli, ale był facet o nazwisku Lee MacDonald i był moim przyjacielem, wiesz, ludzie z BBR lub IBR, którzy przeprowadzili badania i którzy napisali 100 stron na temat procesu kanonizacji Nowego Testamentu i tego, jak Nowy Testament został zebrany, w tym pierwsi ojcowie kościoła i opisali różne sobory i różne rzeczy oraz jak oddziaływały one na kanon. Więc polecam tego typu książki o kanonie. Kanon Muratoriego obejmował wszystko oprócz 1, 2 Piotra i Jakuba oraz Hebrajczyków. Więc ma Nowy Testament. Pochodzi z około 170 r. n.e. Więc to jest około 80 lat po tym, jak Jan ukończył Nowy Testament, trochę poniżej 75 lat lub coś koło tego. 75 lat później zdobył cały Nowy Testament. Mieli Mądrość Salomona i jest spór o Mądrość Piotra w pobliżu Pasterza Hermesa, ale nie w kanonie. Więc to był Kanon Muratoriego.

Widzisz to u jednego z wczesnych ojców kościoła. Widzisz, że zamierza napisać około 325 r. n.e. 325 r. n.e. jest dość ważne, ponieważ to wtedy - czy ktoś pamięta 325 r.

n.e. i Imperium Rzymskie? 325 r. to data Konstantyna. 325 r. n.e. to mniej więcej wtedy, gdy Konstantyn staje się chrześcijaninem. Teraz nagle masz cesarza i masz osobę w Rzymie, która jest głową Imperium Rzymskiego i jest chrześcijaninem. Więc wszystko się teraz zmieni z powodu antagonizmu lub tego napięcia między Rzymianami a chrześcijanami. Teraz nagle masz chrześcijańskiego cesarza. Więc Euzebiusz studiuje dokładnie w tym czasie i ma to, co nazywa się homolegomena, gdzie wszyscy akceptują ewangelie; Dzieje Apostolskie, listy Pawła, 1 Piotra, 1 Jana i Objawienie.

V. Antylegomena [40:02-46:10]

Innym pytaniem jest, czy zaakceptowali te rzeczy i czy mają to, co nazywasz „Antilegomena”. Czym są Antilegomena? Niektórzy z was mieli mnie za Stary Testament i zdacie sobie sprawę, że Antilegomena w Starym Testamencie to miejsce, w którym jest pięć ksiąg w Starym Testamencie, które zostały zakwestionowane. „Anti” oznacza „przeciw”, a „legomena” oznacza „mówić” lub „mówić przeciwko”. Były księgi, którym mówiono przeciwko. Było pięć ksiąg w Starym Testamencie i to by było co? Księga Przysłów z powodu odpowiedzi nie głupiec i jest odpowiedź głupiec w następnym wersecie. W Księdze Przysłów 24:5 jest powiedziane, aby odpowiedzieć głupcowi. Księga Estery została zakwestionowana, ponieważ imię Boga nie pojawia się w Księdze Estery. Jakie inne księgi? Pieśń nad pieśniami, z powodów seksualnych istniały wczesne księgi, a Żydzi nie wiedzieli, co zrobić z seksualnymi aspektami rzeczy. Księga Ezechiela została zakwestionowana, ponieważ opisana tam góra świątynna była o wiele za duża. A potem, oczywiście, Księga Koheleta była kolejną. Księga Koheleta „marność nad marnościami, wszystko marność”, wiem, że słyszeliście to. Ma tendencję do bycia bardzo pesymistyczną księgą, chociaż niektórzy wcale nie uważają jej za pesymistyczną. Zadaje wielkie pytania, ale nie daje odpowiedzi. Tak czy inaczej, wyjdźmy stamtąd. Więc to są antilegomena Starego Testamentu.

Nowy Testament ma również serię ksiąg, które są antylegomenami - księgami, którym się sprzeciwia i które się kwestionuje. Jedną z nich jest Jakub. Dlaczego Jakub

miałby być kwestionowany? Ponieważ czytasz Jakuba po przeczytaniu Pawła. Więc czytasz Rzymian, Koryntian, Kolosan i Efezjan. Czytasz wszystkie emocje Pawła, a potem dochodzisz do Jakuba. Kiedy docierasz do Jakuba, zaczynasz myśleć co? Wiara, a potem nie robisz uczynków, bo wtedy byś się przechwalał. Wtedy pojawia się Jakub i mówi, że wiara bez uczynków jest martwa. Więc to wygląda trochę śmiesznie. Więc jest to napięcie między Jakubem a Pawłem, więc Jakub został przesłuchany. Judy to bardzo dziwna księga. Mówi o Michale i aniołach. W księdze Judy są dziwne rzeczy. Juda był prawdopodobnie bratem Jezusa i jest również równoległa do 2 Piotra. Więc Judy i 2 Piotra to również bardzo podobne księgi i tak naprawdę słowo w słowo istnieją podobieństwa między 2 Piotra 2 a Judy. Niektórzy twierdzą, że tak naprawdę nie potrzebujesz księgi Judy, ale masz 2. księgę Piotra, w której jest Juda. 2. i 3. księga Jana to tylko małe księgi, a niektóre z nich podnoszą kwestie dotyczące ich znaczenia i sytuacji, które mogą nie być istotne. Księgi, które zostały odrzucone: List Barnaby, Pasterz Hermesa, Apokalipsa Piotra i inne księgi zostały odrzucone, ale na niektóre z nich udzielono odpowiedzi, a niektóre z nich znajdują się w 325. Jest jeszcze jedna, przepraszam, że wrzucam na nią wszystkie te rzeczy. Oczywiście pozwól mi po prostu ją omówić, aby stworzyć tło. Ponieważ szukasz rękopisu Sinaiticus, Sinaiticus zawiera najlepszy Nowy Testament. Jednym z najwcześniejszych i najlepszych rękopisów jest Sinaiticus i zawiera cały Nowy Testament. List do Hebrajczyków jest najwyraźniej zgrupowany z listami Pawła, a dlaczego listy są uporządkowane w taki sposób? To interesujący punkt. Dlaczego listy są umieszczane w miejscach, w których Rzymian jest pierwszy, a 1 Koryntian drugi. A Galatów, Filipian, Kolosan wydaje się, że listy nie są ułożone w kolejności chronologicznej. Rzymian nie był pierwszym listem.

Prawdopodobnie najpierw był Tesaloniczan lub Galatów. Dlaczego Rzymian i 1 ^{Koryntian} ? Wiemy, że 1 i 2 ^{Koryntian} nie były pierwsze. Zasadniczo większe listy były umieszczane jako pierwsze. Rzymian i Koryntian były umieszczane jako pierwsze, ponieważ były większe. Więc wydaje się, że wiercie lub nie, w kolejności zbioru Pawła brano pod uwagę rozmiar. Więc listy Pawła tam były. „Listy katolickie” były na ogół księgami, których nie napisał Paweł. Księga Objawienia oczywiście znalazłaby się na końcu,

ponieważ jest apokalipsą o końcu świata. Więc to dobry wniosek na temat końca Nowego Testamentu.

Niewielu widziałooby cały Nowy Testament. Niewielu widziałooby cały Nowy Testament. Wczesny sobór dla kościoła - jest Wschód kontra Zachód. Kościół Wschodni kontra Kościół Zachodni jest nadal widziany do dziś. Pomiędzy Wschodem a Zachodem była pewna różnica. Sobór w Kartaginie w 397 r. n.e. ustanawia Nowy Testament, który jest tymi księgami. Więc masz 27 ksiąg Nowego Testamentu. Więc wiemy, że w 397 r. mamy sprawozdanie, które mówi, że te księgi są ściśle kanonem Nowego Testamentu. Tak jest w 397 r.

Widzimy, że od samego początku były zbiory – zbiory Pawła... trochę tu i tam. Kościoły zebrały to razem od samego początku. Ale tak naprawdę miały je wszystkie razem w 397. Jeden z ojców Kościoła Atanazy w 367. Atanazy był jednym z pierwszych ojców Kościoła. Wymienia 27 ksiąg Nowego Testamentu. Więc w 367, wiesz, mówisz o kilkuset latach i 50 latach po tym, jak Nowy Testament został napisany, wszystko jest razem. Ponownie, zebranie i rozpowszechnienie tych ksiąg zajęłoby dużo czasu. Tak więc jest to proces kanonizacji tego, jak wszystko się połączyło. Zbierali różne księgi na przestrzeni czasu. To pokazuje, że kościół był skrupulatny. To pokazuje, że kościół był ostrożny w tym, jak wybierał księgi i zatwierdzał je na przestrzeni czasu i je rozpowszechniał.

W. Rękopisy [46:10-48:54]

E. Transmisja tekstu – ustna i pisemna

[Krótkie filmy: łącz WY; 46:10-59:15]

Teraz zamieńmy się. Bóg przemawia do tych proroków i do apostołów, a apostołowie i prorocy zapisują to. To jest proces inspiracji. Następnie zebraliśmy różne listy, co jest procesem kanonizacji „zbierając je razem”. Które z nich są natchnione przez Boga? Które są akceptowane jako słowo Boże? Które nie są? I tak, które są zbierane, a które nie. Które są odrzucane? Teraz, gdy mamy wszystkie 27 z nich, musimy je

kopiować w kółko przez 2000 lat. Do chwili obecnej muszą być kopiowane. Teraz proces kopiowania rękopisów i proces kopiowania ich na całym świecie widzimy, że rękopisy są znajdowane właśnie teraz.

Nadal znajdują się rękopisy. Mam kumpla, z którym kiedyś uczyłem, nazywał się dr Dan Wallace. Dr Dan Wallace jest jednym z najbardziej intensywnych uczonych, z jakimi miałem zaszczyt uczyć. Bardzo, bardzo intensywny facet. Naprawdę interesuje się greckimi rękopisami. Mówiłem ci, że teraz zapuszcza grecką brodę. A w Stambule dowiedział się, że istnieje grecki rękopis, mówię o 2011, a właściwie 2012 roku. Chciał pojechać do Stambułu, żeby wywieźć ten rękopis ze Stambułu i opublikować go na cały świat, więc do dziś znajdują rękopisy. Dan próbuje zdobyć ten rękopis i zastanawiam się, czy już go ma, kiedy porównuje się różne rękopisy, widać różnice w rękopisach. Niektórzy ludzie, tacy jak Bruce Metzger z Princeton, spędzą całe życie na czytaniu rękopisów, żeby ustalić dokładny, idealny tekst oryginału, ponieważ mamy wszystkie te różne rękopisy, które trzeba ze sobą powiązać. Więc korelują te manuskrypty, które zostały skopiowane przez skrybów, które zostały znalezione i złożone razem. Ci uczeni je przestudiują i złożą razem.

Więc kopiowanie Biblii, powinienem wspomnieć o fakcie dotyczącym chrześcijańskich skrybów; chrześcijańscy skrybowie kontra żydowscy skrybowie. Żydowscy skrybowie byli znakomici. Żydowscy skrybowie przepisywali słowo Boże. Mieli procedury kontroli jakości, na przykład czytali dokument i podążali za wszystkimi literami „A”. Więc na tej stronie miało być 27 A na tamtej stronie. Jeśli nie miałeś 27 A na stronie, musiałeś podrzeć swój rękopis. Więc ci goście byli naprawdę skrupulatni. Żydowscy skrybowie, którzy przepisywali pisma, byli profesjonalistami. Byli profesjonalnie przeszkoleni i mieli skrupulatne procedury kontroli i równowagi, korekty i równoważenia twojego czytania, aby upewnić się, że było absolutnie idealne i zostało wykonane perfekcyjnie.

X. Chrześcijańscy uczeni w piśmie [48:54-50:34]

Z drugiej strony, szczerze mówiąc, co było problemem z wczesnymi chrześcijanami? 1) Chrześcijanie nie byli szkoleni jak skrybowie. Większość chrześcijan była kim? Większość z nich była apostołami lub rybakami. Ci ludzie nie byli wyszkolonymi skrybami. Byli rybakami i poborcami podatkowymi. Więc pierwsi chrześcijanie nie byli szkoleni jako zawodowi skrybowie. Ponadto, większość wczesnych chrześcijan była biedna. Kiedy ktoś jest biedny, musi się martwić o to, żeby mieć co jeść na stole. Nie martwisz się o kopiowanie rzeczy i techniki skryby. Więc byli biedni i prawdopodobnie najbardziej niszczycielskie było i były najbardziej przepisane. Chrześcijanie byli prześladowani z miejsca na miejsce w bardzo lokalnych kontekstach. Kiedy jesteś prześladowany i musisz uciekać z jednego miejsca do drugiego, nie będziesz produkować dobrych manuskryptów i rzeczy. Więc było wiele rzeczy, które działały na niekorzyść chrześcijan, aby stać się dobrymi skrybami i produkować dobre manuskrypty. Więc jest duża różnica między chrześcijańskimi skrybami a żydowskimi skrybami i musisz być tego świadomy.

A tak przy okazji Stary Testament nakazał królowi przepisać prawo. Królowi Izraela nakazano sporządzić osobistą kopię. Miał osobiście przepisać prawo. Podczas uczty żydowskiej czytano różne rzeczy z uczty żydowskiej, a wiele z nich było w czytaniu Pisma Świętego. Wspomniano, że te rzeczy należy czytać publicznie i dzielić się nimi, a chrześcijańscy skrybowie będą o tym wiedzieć.

Y. Pisemne kontra ustne [50:34-59:15]

Teraz jest różnica między zapisami pisemnymi a ustnymi. Czy Jezus kiedykolwiek coś zapisał? Mamy kazania Jezusa. Mamy Kazanie na Górze. Mamy Kazanie na Górze Oliwnej i różne kazania, które Jezus wygłosił, jeśli się nad tym zastanowić, tylko po to, aby stworzyć tło dla problemu synoptycznego, kiedy Jezus głosił kazania, chodził z jednego miejsca do drugiego. Udał się z Chorazyny do Betesdy, przez Kafarnaum do Nazaretu, a następnie udali się do Jerozolimy. Czy Jezus kiedykolwiek wygłosił to samo

kazanie dwa razy? Najprawdopodobniej tak. Więc chodził z miejsca na miejsce. Uczniowie słuchali kazań trzy lub cztery razy.

Wiem, że moją pierwszą pracą było nauczanie Biblii w Graham Bible College w Bristol, Tennessee. Mieszkaliśmy w Tennessee i kiedy tam byłem, nie zarabiałem wtedy zbyt wiele, więc nauczałem Pisma Świętego w tym Bible College, więc żeby związać koniec z końcem, miałem młodą żonę, którą musiałem utrzymać, mieliśmy przyczepę i opiekowaliśmy się bydłem jakiegoś gościa, który pozwalał mi mieszkać w tej przyczepie praktycznie za darmo.

Pomagali nam różni ludzie. Byłem kaznodzieją objazdowym, więc chodziłem do pięciu różnych kościołów i głosiłem kazanie w jednym, potem w następnym, przez 5 tygodni. Chodziłem do pięciu kościołów, a potem zaczynałem wszystko od nowa. To było całkiem interesujące. Kiedy to robiłem, wygłaszałem to samo kazanie w każdym kościele, a moja żona zawsze mówiła, że kiedy wygłosiłeś kazanie po raz pierwszy, było okropne; jest ze mną szczerza. Potem za drugim razem było o wiele lepiej, za trzecim powiedziała, że za trzecim razem było najlepiej. Powiedziała, że za piątym razem widać, że znudziło cię twoje własne kazanie. Jezus niewątpliwie wygłaszał to samo kazanie wiele razy, albo przynajmniej różne jego aspekty. Mamy tu w Gordon College faceta o nazwisku Dr. Graham Bird, który gra na pianinie jazzowym, a także jest przeszkolony w muzyce klasycznej. Grał tę samą piosenkę; raz zagra go jako utwór klasyczny i będzie grany w klasyczny sposób, a potem nagle zdecyduje ok, zagram tę samą piosenkę jeszcze raz, tylko teraz zagra ją jako jazz. Gra tę samą piosenkę, ale teraz brzmi jak jazz. Potem weźmie tę samą piosenkę, zatrzyma się i zacznie od nowa i zagra ją teraz jako melodię gospel. Więc to, co się dzieje, to to, że to wszystko ta sama piosenka, ale brzmi inaczej na różne sposoby. Sposób, w jaki gra, mówi ci, z jaką publicznością jest. Jeśli ma publiczność klasyczną, gra klasycznie. Jeśli ma publiczność gospel, gra gospel. Więc jest w stanie wziąć tę samą rzecz i zrobić z nią jazz. Podoba mi się ta metafora, ponieważ myślę, że to prawdopodobnie robił Jezus, gdy podróżował z miejsca na miejsce. W zależności od publiczności mówił inaczej. Wiele razy byłaby to ta sama treść, ale w innej

formie i kształcie, w zależności od potrzeb publiczności, do której się zwracał. Dlatego myślę, że w niektórych kazaniach Chrystusa, gdy wejdiesz do ewangelii, będą wariacje na temat tego, jak mówił, ponieważ myślę, że głosił tę samą rzecz więcej niż jeden raz w różnych miejscach. Wracając do tego ustnego kontra pisemnego, Jezus mówił trochę jak Sokrates. Pamiętasz Sokratesa? Sokrates niczego nie zapisał. Sokrates był nauczycielem, to Platon, jego uczeń, to zapisał i to podnosi wielki problem Sokratesa, ile z tego jest tym, że Platon odczytuje swoje własne idee Sokratesowi. Ile z tego jest naprawdę Sokratesem? Mamy szczęście, że mamy słowo Boże. Więc musimy zagwarantować, że pochodzi od Boga. Platon, a potem Arystoteles, jedno pokolenie później, prowadzą nas od Sokratesa do Platona, a następnie do Arystotelesa. Mamy Jezusa i apostołów, którzy to spisali. Ale zaczęło się to od ustnego, a Jezus będzie głosił kazania. Wiele z tego, co Jezus mówi do swoich słuchaczy, nie byłoby początkowo spisane. Czy Jezus cokolwiek napisał? Odpowiedź brzmi: „nie”. To jego apostołowie to napisali. Jezus opowiadał historie takie jak Kazanie na Górze i Mowa na Górze Oliwnej (Mt 24-25), które zapamiętali jego naśladowcy.

Teraz ważne jest rozróżnienie między naszą kulturą a ich kulturą, bardzo ważne rozróżnienie. W naszej kulturze, kiedy coś słyszysz, czy to pamiętasz? W naszej kulturze odpowiedź brzmi „nie”. Słyszemy setki rzeczy każdego dnia. Wchodzi to jednym uchem, przechodzi przez pustą przestrzeń i wychodzi drugą stroną, a my nie pamiętamy tego, co właśnie usłyszeliśmy, ponieważ nie pamiętamy rzeczy zbyt dobrze w naszej kulturze. W ich kulturze w tamtych czasach uczono ludzi zapamiętywania poprzez usłyszenie tego raz, dlatego jest książka zatytułowana *Memory and Manuscripts* autorstwa faceta o nazwisku Gerhardson, pamiętam, że ją czytałem, wyjaśnia, jak cała ta ustna rzecz, że w starożytnych kulturach osoba wygłaszała kazanie, a ty miałeś osobę, która mogła je zapamiętać prawie słowo w słowo i wyrecytować. Więc ćwiczyli się, dyscyplinowali swoje umysły, aby zapamiętywać dźwięk. Więc jeden skryba w Egipcie, pamiętam, w starożytnym Egipcie nie chciał, aby jego dzieci uczyły się pisać, ponieważ powiedział, że jeśli nauczą się czytać i pisać, nie zapamiętają tego, co usłyszą. A tak przy okazji, czy to

prawda? Myślę, że to właśnie stało się dzisiaj, ludzie po prostu zapisują to, co powinni zapamiętać, więc ten egipski skryba z czasów starożytnych nie chciał tego robić, ponieważ powiedział, że nauczy się zapominać. Uczyłem w więzieniu o zaostrowym rygorze przez prawdopodobnie dekadę w Michigan City w stanie Indiana i był tam facet o imieniu Probo, a Probo był niesamowitym człowiekiem. Był weteranem wojny w Wietnamie. Został umieszczony za strefą zdemilitaryzowaną. Mieli coś takiego jak strefa zdemilitaryzowana. Został zrzucony za strefę zdemilitaryzowaną i nie dostał żadnej broni. Został tam zrzucony z nożem i śmiercionośnymi rękami. Nie chcieli broni, ponieważ gdyby wystrzelił z pistoletu, to by wydało dźwięk i wtedy wiedzieliby, że tam jest, a to, co robił, miało być nielegalne, ponieważ był za strefą zdemilitaryzowaną. Został więc zrzucony za linie wroga, a potem po prostu używał rąk i noża i robił swoje. Probo był w mojej klasie. Był wtedy Hindusem, nie był chrześcijaninem. On ciągle się ze mną kłócił na zajęciach, to było naprawdę świetne, uwielbiałbym to, jest pewnie jakieś 3, 4 lub 5 lat starszy ode mnie. I mieliśmy kilka świetnych argumentów, zauważyłem, że czytał Stary Testament i nigdy nie robił notatek na zajęciach. Pomyślałem sobie, okej Probo, myślisz, że jesteś gorący, a my dajemy ten pierwszy egzamin i go oblejesz”. Cóż, dałem pierwszy egzamin i Probo uzyskał najwyższy wynik ze wszystkich w tej klasie. Więc podszedłem do niego po zajęciach i powiedziałem: „Nie robiłeś notatek na tych zajęciach, jak to zrobiłeś?” I wiedziałem, że nie oszukuje, jest ponad tym, nigdy by tego nie zrobił. Co się stało? Powiedział, że był szkolony, miał coś w rodzaju fotograficznego słuchu, potrafił zapamiętać, co zostało powiedziane, ponieważ powiedział, że w wojsku go szkolili. Dostawał rozkazy, rozkazy nie były spisane, rozkazy były ustne przez ten nadajnik radiowy i musiał dokładnie pamiętać, co mu kazano. Więc wytrenował się, żeby pamiętać, mógł zacytować mi słowo w słowo niektóre z wykładów, które wygłosiłem, kiedy ja nawet nie mogłem sobie przypomnieć, co powiedziałem. Mógł to zapamiętać słowo w słowo, ponieważ sam się wytrenował. Sugeruję, że ludzie w książce Gerhardsona *Memory and Manuscripts* pokazali, że wielu ludzi w starożytnym świecie było wytrenowanych, żeby pamiętać to, co słyszeli. Więc wtedy była to bardzo kultura ustna. Walter Ong i inni robią coś w rodzaju współczesnych mediów, w jaki sposób

mowa powraca teraz w rodzaju wtórnej mowy. Ludzie odchodzą od książek w stronę świata cyfrowego. Tak czy inaczej, wracając do tego, ważne jest, aby pamiętać, że Jezus był ustny, Jezus nauczał ustnie. Medium ustne różni się od medium pisanego. Musisz pamiętać, że nawet medium wideo, które tu otrzymujesz, różni się od medium pisanego.

Z. Skrybowie i rękopisy: Minuskuły, Uncjały i Papirusy [59:15-68:26]

F. Pisarze i rękopisy

[krótkie filmy; połączenie Z-AB; 59:15-75:02]

Przejdźmy teraz do skrybów i manuskryptów. Oto zasadniczo manuskrypty, które dzielą się na trzy różne typy manuskryptów, okej, więc kiedy patrzymy i zbieramy z całego świata manuskrypty Nowego Testamentu ze starożytności. Dzielą się na trzy typy manuskryptów. Przede wszystkim masz minuskułę. Minuskuła (minuskuła, „mini” oznacza mały, „scules” oznacza pismo), więc minuskuła jest trochę jak pismo odręczne. Podobnie jak wy, faceci, piszecie pismem odręcznym, kiedy robicie notatki na zajęciach. To pismo odręczne, pismo bazgrołowe, rodzaj pisma odręcznego, pismo odręczne małymi literami. Te minuskuły pochodzą z około 500 r. n.e., wiele z nich pochodzi z około 1000 r. n.e., więc jest to tysiąc lat po Chrystusie. Piszą greckie manuskrypty, skrybowie kopiuja greckie manuskrypty, minuskułami, i są ich tysiące. Można zobaczyć, że system liczbowy, którego używali, to 1099, 1087 lub 2300, więc po prostu nadają im numer. Tak więc, każdy z minuskuł otrzymuje numer. Jest ich około 2800, OK, i są ich tysiące. Teraz minuskuły są najnowsze, pochodzą z 1000 r. n.e. i zostały skopiowane najpóźniej.

Teraz, co się dzieje, to to, że znaleźli kolejną partię, około 300 tych uncjalnych rękopisów. Uncjalne rękopisy to rękopisy pisane wielkimi literami. To są rękopisy pisane wielkimi literami, a ten tutaj byłby „A”, widzisz, jak nadają im symbol, nie nadają mu numeru, ponieważ jest tylko „A” byłoby jak Alexandrianus, „b” byłoby Vaticanus, Alexandrianus został znaleziony gdzie prawdopodobnie? Vaticanus pochodzi z Watykanu w Rzymie. Ten tutaj jest Sinaiticus, ponieważ pochodzi z Synaju, ma

hebrajską literę, aleph. Pochodzi z Góry Synaj, bardzo wcześnie, kiedy został znaleziony, został znaleziony w rzeczywistości pod koniec XIX wieku, myślę, że około 1865 roku. Ten został znaleziony jako „D” i tak to robią. Uncjalne rękopisy pochodzą z 300-500 r. n.e. Więc uncjalne rękopisy są wcześniejsze i lepsze niż manuskrypty maleńkie z tamtych czasów. A tak przy okazji, czy potrafisz od razu odróżnić minuskulę od uncjały? Uncjały będą pisane wielkimi literami. A tak przy okazji, druga rzecz jest bardzo interesująca. W rękopisach uncjalnych nie ma odstępów między słowami, więc słowa są ustawione tyłem do tyłu, bez odstępów między słowami. Czy to będzie trudne do odczytania? I tak ludzie robią problemy dzieląc słowa. Minuskuła i uncjały, to nasze najlepsze rękopisy. To jest dzisiejszy Sinaiticus, Alexandrinus, to są nasze najlepsze rękopisy. To jest zasadniczo to, na czym opiera się Nowy Testament na rękopisach uncjalnych. Nie znaleziono ich aż do XIX wieku, aż do XIX wieku.

Teraz papirusy nie są stylem pisma, to rodzaj materiału, na którym są pisane. Wiele uncjałów jest pisanych na skórkach zwierzęcych zwanych pergaminem, skórkach zwierzęcych, skórze dłoni, pisali na skórze. Papirusy są zasadniczo materiałem, który jest rodzajem połączenia bambusa byczego i sitowia. Są dość wysokie, a oni rozpychają włókna w tę i z powrotem, i ściskają je razem, aby zrobić z nich papier, i robią rodzaj papieru zwany papirusem. Teraz problem polega na tym, że ponieważ jest zrobiony z materiału organicznego, rozpada się. Więc papirus we wszystkich innych kulturach nie trwa zbyt długo, kilkaset lat, a wilgoć w powietrzu, wilgotność, niszczy go. Ale w Egipcie, Egipt jest tak suchy, że papirus przetrwał. I tak znaleźliśmy papirus, i nadają mu numery takie jak P52, P46, i są zbiory około 96, tak naprawdę jest o wiele, wiele więcej fragmentów tych fragmentów papirusu, a problem polega na tym, że papirus się łamie. Jest naprawdę kruchy. Wyobraź sobie, że po 200 latach jest napisany na materiale organicznym. Jest bardzo, bardzo kruchy i po prostu się łamie. Ktoś po prostu go podnosi i łamie się w rękach, ale data to 120 do 300 r. n.e. i dlaczego to jest naprawdę interesujące, to fakt, że niektóre z wczesnych rękopisów, takich jak P52, pochodzą z około 120-125 r. n.e. To jest w ciągu 30 lat od czasu, gdy żył Jan. W P52 mamy

dokument z Egiptu dotyczący rozdziału 18 Jana, który musieli dostać się aż z Efezu, co jest prawdopodobnie najbardziej prawdopodobnym miejscem, w którym Jan był aż do Egiptu 30 lat od czasu, gdy żył Jan. Dostajemy fragment Nowego Testamentu, fragment z 30 lat życia Jana, fragment z rozdziału 18 Ewangelii Jana.

Co więc robi osoba taka jak Bruce Metzger w Princeton? Jest redaktorem, bierze wszystkie te manuskrypty i musi je ważyć: które z nich będą uważane za najważniejsze? Masz papirus, widzisz, jak wczesny jest? To dobre dane, widzisz ten, masz całą księgę rzeczy, te drobne są późniejsze, więc mogą nie być tak ważne. Więc teraz, oto zdjęcie, to jest zdjęcie P52, bardzo interesujący obraz Jana rozdział 18 wersety 31 do 33. Widzisz, że jest fragmentaryczny, widzisz, jak jest połamany? To tylko ze względu na naturę materiału, możesz faktycznie zobaczyć, pasma ustne żeber rośliny papirusu, możesz zobaczyć żebra rośliny idące tutaj. Na tym papierze możesz również zobaczyć greckie litery, które są tam napisane i tak naprawdę widzę słowo, myślę, że to jest „kai” tam u góry, zobacz, to jest słowo po hebrajsku lub po grecku, słowo „kai” oznacza „i”. Więc to jest zasadniczo fragment z Jana rozdział 18 werset 31. P52, jak to nazywają. Pochodzi z Egiptu, więc musiał przejść całą drogę przez Morze Śródziemne, zejść do Egiptu w ciągu 30 lat, kiedy żył Jan. To było naprawdę niesamowite. Teraz oto Kodeks Synajski. Teraz ten jest bardzo interesujący. Ten Sinaiticus to rękopis robaka. Pochodzi z góry Synaj. Był facet o imieniu Tischendorf, który zszedł na Synaj, myślę, że to było około 1865 roku, gdzieś w latach 1800. I trochę po tym, jak Tischendorf zszedł tam kilka razy, próbował zdobyć ten rękopis. On faktycznie twierdził, że mnisi rozdzielali manuskrypty i wrzucali je do kosza na śmieci, a następnie palili, aby się ogrzać, więc uratował ten manuskrypt. Inni twierdzą, że ukradł manuskrypt mnichom. Mnisi wciąż są na niego wściekli za kradzież Sinaiticus. To, co zrobił, to wyniósł go z klasztoru na Synaju w latach 60. XIX wieku i pokazał go reszcie świata. To jest dość ważne. To, co widzisz, to jest uncjalny manuskrypt. Czy widzisz, że to wszystko wielkie litery? To wszystko wielkie litery i nie ma spacji między słowami. Wszystkie są złączone, ale wielkimi literami, a jeśli możesz to przeczytać: oto słowo „eidon”, które oznacza „widziałem” i on kontynuuje. Możesz to

przeczytać, ale musisz wiedzieć, że nie ma podziałów między słowami, więc musisz to rozbić w swojej głowie, kiedy będziesz to czytać. Więc to jest kopia manuskryptów Sinaiticus. Papirus, miniatury, widzisz, jak są takie same, jak się różnią? I tak redaktor taki jak Bruce Metzger będzie musiał przejrzeć i powiedzieć, że te są takie same w ten sposób, wszystkie są takie same w ten sposób, podjąć decyzję, co do tego, jaki będzie podstawowy grecki tekst, z którego będziemy tłumaczyć. Więc poproszono nas o ich przetłumaczenie. Oto powiększenie Sinaiticus, a to zaczyna się tutaj, a potem „hagios thetw”, a to jest część Modlitwy Pańskiej: „Pater hemon ho en tos ouranos”, a to jest część Modlitwy Pańskiej, jak widać, wszystkie słowa zlewają się ze sobą i jak wszystkie są wielkimi literami. Ta sigma wygląda teraz jak ac, trochę różni się od tego, jak przywykliśmy widzieć sigma — inny symbol niż ten, ale c były sigmami, a to jest *kai*. Tak czy inaczej, to jest część Modlitwy Pańskiej, widzisz, wszystkie słowa są złączone, nie ma między nimi żadnych spacji. To jest całkiem fajne.

AA. Inne greckie rękopisy [68:26-73:02]

Teraz zewnętrzne źródła w Nowym Testamencie, jest około 5000 różnych greckich rękopisów, które są zebrane razem i pochodzą z całego świata - Klasztor św. Katarzyny z Góry Synaj został znaleziony w 1865 roku. Niektóre papirusy pochodzą z 125 roku n.e. Więc 125 roku n.e. mamy papirus, cofając się wstecz, papirus został znaleziony przez Deismanna, a niektórzy z tych ludzi wykonali dużo pracy z papirusem około 1890 roku, około 1910 roku, na przełomie XX wieku, powiedzmy między 1880 a 1920 rokiem. Co ciekawe, zanim znaleziono papirus, ludzie wzięli Stary Testament i Septuagintę oraz grekę w Nowym Testamencie. Nie mogli ustalić, jaki to rodzaj greki. Wiedzieli, że to nie jest greka klasyczna, więc niektórzy zasugerowali, że greka Nowego Testamentu i Septuaginty Starego Testamentu była nazywana, jak to nazywali, greką Ducha Świętego. To był specjalny grecki, który Duch Święty zaprojektował specjalnie dla Septuaginty i Nowego Testamentu, więc nazwali go Greką Ducha Świętego. Kiedy Deismann i ci ludzie znaleźli te papirusy w latach 1880-1920, nagle zdali sobie sprawę, że Nowy Testament wcale nie jest Greką Ducha Świętego. Duch Święty na tych

papirusach to wiele codziennych dokumentów. Dokument rozwodowy, dokument „ten facet był mi winien 100 dolarów” i zwykle rozmowy uliczne. Zdecydowali, że Greka Koine, która w dużej mierze pochodzi z lat 300 p.n.e. do 300 n.e., Greka Koine była powszechnym językiem tamtych czasów. To porusza bardzo ważną kwestię i muszę ją częściej podkreślać: Bóg zawsze mówi tym samym językiem. W jakim języku mówi Bóg? Mówię moim uczniom, że powinniśmy uczyć się hebrajskiego, ponieważ Bóg oczywiście mówi po hebrajsku; nazwał Adama „a-dam”, co jest hebrajskim imieniem oznaczającym „kurz”, więc nazywa Adama „Zakurzonym”. Dlaczego? Ponieważ ukształtował Adama z *adamah* (ziemi). Ukształtował Adama z prochu. Nazywa go „Prochem”. Po hebrajsku imię Ewy to „hava”. To hebrajskie imię, „matka wszystkich żyjących”, „żyjąca”, więc są to hebrajskie imiona. Dlatego, gdy idziesz do nieba, lepiej, żebyś znał hebrajski, bo inaczej będziesz musiał odbyć dwuletni kurs przyspieszony, zanim On pozwoli ci wejść do nieba. Musisz znać hebrajski, zanim będziesz mógł wejść i z nim rozmawiać. W jakim języku mówi Bóg? Gdy Żydzi mówili po hebrajsku, hebrajski to nic więcej niż dialekt kananejski pochodzący z około 1800 r. p.n.e. Hebrajski to dialekt kananejski. Gdy mówili po hebrajsku, On mówił do nich po hebrajsku. Gdy Żydzi przeszli na aramejski, w czasach Daniela, gdy udali się do Babilonu, co zrobił Bóg? Bóg przeszedł na aramejski, więc część Starego Testamentu jest napisana po aramejsku. Gdy Aleksander Wielki przybył w 333 r. p.n.e., co się stało? Bóg przeszedł na grecki. Bóg zawsze mówi językiem ludu, czy to hebrajskim, czy aramejskim, czy greckim. Zawsze mówi językiem ludu.

Jaki jest język dzisiejszych ludzi? Dlatego tak bardzo zależy mi na cyfrowych rzeczach, ponieważ dzisiejszy język ludzi jest cyfrowy. Wydaje mi się, że jako chrześcijanie musimy używać cyfrowości dla chwały Boga i dobra innych. Musimy umieścić słowo Boże w tym nowym języku, języku cyfrowym. Tak czy inaczej, masz 26 liter w alfabecie, ile jest ich w alfabecie cyfrowym? Alfabet cyfrowy ma dwie: 0 i 1. Za pomocą tych 0 i 1 możemy pisać litery tak, jak robisz to w swoich wiadomościach tekstowych, możemy pisać obrazki tak, jak robisz to w swoich obrazach jpeg, możesz

robić mp3, możesz robić audio, możesz robić wideo, takie jak to wideo H.264 mp4. Za pomocą 1 i 0 możemy eksplorować wszystkie te media i miejmy nadzieję, że używać ich do głoszenia słowa Bożego.

AB. Porównanie tłumaczeń z języka greckiego, łacińskiego, Wulgaty, syryjskiego i koptyjskiego [73:02-75:02]

Tak czy inaczej, wracając do greckich manuskryptów, mamy 5000 greckich manuskryptów, zbieramy wszystkie te manuskrypty razem i porównujemy, aby zobaczyć, gdzie się różnią, a gdzie są ze sobą zgodne. Niektóre pochodzą nawet z 125 r. n.e., a 30 lat później, z czasów apostołów.

Teraz grecki Nowy Testament został przetłumaczony na łacinę około 400 r. n.e. Ponieważ nastąpiło przejście z greki na łacinę, był pewien facet o imieniu Hieronim, który przebywał w Betlejem i innych miejscach. W dużej mierze przetłumaczył Biblię na łacinę. Ta łacińska Wulgata była używana przez 1000 lat od około 400 do około 1400, 1500 r. n.e. i nawet do dziś, słyszałem mnichów śpiewających z łacińskiej Wulgaty nawet do dziś. Łacińska Wulgata rządziła przez 1000 lat. Mamy około 8000 łacińskich rękopisów. Teraz łączymy łacińskie rękopisy z greckimi rękopisami. Greckie rękopisy są starsze i bardziej oryginalne, ale możemy również skonsultować się z łacińskimi rękopisami. Jest ich 8000 i 400 r. n.e. od Hieronima.

Istnieją inne wczesne wersje. Kościół koptyjski jest w Egipcie do dziś. Zdajesz sobie sprawę, że w ciągu ostatniego roku Kościół koptyjski został spalony przez Bractwo Muzułmańskie w Egipcie. To naprawdę wstyd. Kościół koptyjski jest w Egipcie od ponad 1000 lat. Mamy więc koptyjską wersję Nowego Testamentu, mamy też wersję syryjską. Mając wersję syryjską, z Aramu lub Syrii, możemy porównać syryjską do koptyjskiej i greckiej, którą mamy. Możemy porównać syryjską i zobaczyć, gdzie się różni.

A C. Cytaty i lekcjonarze wczesnych Ojców Kościoła [75:02-76:35]

G. Skrybowie i manuskrypty cz. 2

[krótkie filmy; połączyć AC-AF; 75:02-86:58]

Mamy cytaty z wczesnych ojców Kościoła. Wcześni ojcowie Kościoła zawsze cytują Nowy Testament. Teraz, gdy wcześni ojcowie Kościoła go cytują, czy możliwe jest, że cytują go źle. Być może pominął słowo lub może je parafrazuje. Czasami parafrazujemy Biblię, nie cytujemy jej słowo w słowo, po prostu podajemy streszczenie tego, co ona mówi. Ale często cytują ją słowo w słowo, więc uczeni przechodzą i wyciągają te cytaty z wczesnych ojców Kościoła. I mówisz, jak to jest podobne, jak to jest różne od tego, co mamy w naszych uncjalnych rękopisach, naszych papirusowych rękopisach i w naszych mikroskopijnych rękopisach? Jak wcześni ojcowie Kościoła zgadzają się lub nie zgadzają z tym? Więc jest tych 1000 cytatów, które są przesiewane.

Potem są też czytania lekcjonarza. Teraz wszyscy wiecie, czym są czytania lekcjonarza? Są z tyłu śpiewnika w większości kościołów. Idziemy do kościoła Park Street w Bostonie z dr Gordonem Hugenbergerem, z tyłu śpiewnika będą te czytania z Pisma Świętego. Te czytania z Pisma Świętego to lekcjonarze, to specjalne czytania, które są kompilowane dla kościoła i czytane w różnych okresach, na Wielkanoc, Boże Narodzenie lub kiedykolwiek. Będą różne czytania na temat modlitwy i pokuty, wiesz, pocieszenia lub czegokolwiek, wyciągną kilka fragmentów Pisma Świętego z różnych miejsc i złożą je razem. Mamy wczesne czytania lekcjonarza Kościoła, które możemy porównać. Jak są one podobne lub niepodobne do tego, co mamy w naszych wczesnych rękopisach, naszymi wczesnymi rękopisami są minskule, uncjały i papirus?

AD: Nowy Testament w porównaniu z innymi starożytnymi rękopisami [76:35-78:22]

Teraz chcę porównać Nowy Testament do czegoś takiego jak Platon. Platon, uczeń Sokratesa, mamy około 7 rękopisów Platona z około 900 r. n.e. Widzisz różnicę

między tym a pięcioma tysiącami greckich rękopisów Nowego Testamentu sięgających 125 r. n.e. w ciągu 30 lat od czasu, gdy żył Jan. Platon żył, co, co 400 r. p.n.e., a nasze pierwsze i najlepsze rękopisy pochodzą z 900 r. n.e.? Teraz te dane mogą być stare, podejrzewam, że znaleźli nowe rękopisy Platona, tak jak znaleźli nowe rękopisy Biblii, ale to pochodzi zaledwie z kilku lat temu, to jest to, co mieliśmy około siedmiu, garść rękopisów. To samo dotyczy Arystotelesa. Dla Arystotelesa mamy zasadniczo 5 rękopisów. Pochodzą z 1100 r. n.e. Gdzie jest Arystoteles? Arystoteles uczył Aleksandra. Arystoteles uczył Aleksandra. Aleksander 333 r. p.n.e. Mówimy więc o 300 latach przed Chrystusem. Nasze najwcześniejsze najlepsze manuskrypty pochodzą z 1100 r. n.e. Jest ich tylko około 5 lub 6. Jest ich garstka. Więc mówię, że jest to bardzo różne w porównaniu z greckim Nowym Testamentem, gdzie jest ponad 5000 greckich manuskryptów. Niektóre z nich pochodzą sprzed 50, 100 lat od czasu, kiedy Nowy Testament został pierwotnie napisany. Więc mówię tylko, że nasze dowody manuskryptowe dla Nowego Testamentu są bardzo znaczące i są bardzo wczesne i nie ma innego podobnego dokumentu. Nie ma innego starożytnego dokumentu, który mógłby się z nim równać. To absolutnie niewiarygodne. Więc powinniśmy być bardzo dumni i bardzo pewni Słowa Bożego, które mamy.

AE. Rodziny rękopisów Uncial [78:22-84:02]

Teraz, kiedy te manuskrypty się pojawiają, spójrzmy na greckie manuskrypty. Ci redaktorzy, którzy składają manuskrypty razem, którzy łączą wszystkie te tysiące manuskryptów, które kopiują skrybowie, grupują je w rodziny. Czym jest rodzina? Masz rękopis nadrzędny, a rękopis nadrzędny jest kopiowany przez jednego skrybę, dwóch skrybów, trzech skrybów lub czterech skrybów. Ale widzisz, że wszyscy ci czterej skrybowie wrócą do tego rodzica. Więc masz rodzica i masz dziecko. Masz rodzica i jest kopiowany pięć razy, masz pięcioro dzieci. Więc tych pięcioro dzieci, jeśli jest błąd, założmy, że oryginalny facet skopiował to źle. Napisał „there”, „thier”, napisał to źle, odwrócił litery. Wtedy ci faceci tutaj w swojej piątce mogą również mieć ten sam błąd, który rodzic przekazuje dziecku. Wtedy to dziecko pogrupuje je w rodziny. Więc to jest

najlepsza rodzina. To jest rodzina uncjałów uważana za rodzinę aleksandryjską i są trzy duże rodziny rękopisów. To są trzy duże. Większość Nowego Testamentu i Starego Testamentu jest oparta na Codex Vaticanus, ma literę „B”, Vaticanus i pochodzi z okresu IV wieku, około 300 r. n.e. To będzie duży kodeks. Kodeks to książka. Czy zdajesz sobie sprawę? Przed około 100 r. n.e. mieliśmy zwoje. Przed 100 r. n.e. rzeczy były pisane na zwojach. Następnie około 100 r. n.e. i po tym okresie mamy książki w oprawie książkowej lub kodeksy. Jaka jest różnica między zwojem a książką? Cóż, jeśli chcesz uzyskać dostęp do czegoś w zwoju, musisz go przewinąć i wiesz, że masz ten duży, długi zwój, który musisz obrócić. Kiedy masz książkę, masz prawie natychmiastowy dostęp, ponieważ możesz wskoczyć do książki. Jest oprawiona i możesz wskoczyć do miejsca, więc umożliwia łatwiejszy dostęp. Z księgą lub kodeksem weszły w modę około 100 r. n.e. To było przejście od zwojów do książek, mniej więcej w czasie pierwszego wieku i wiesz, że jest bałagan po obu stronach, gdzie to idzie. Codex Sinaiticus pochodzi znowu z lat 300., 400. n.e. wiesz, że mają problem z dokładnym datowaniem tych rzeczy. Następnie Codex Alexandrianus to litera „A”, a następnie będzie to V wiek 400. Tak więc są to trzy duże manuskrypty uncjalne. Są uważane za rodzinę aleksandryjską. Aleksandria była miejscem, w którym mieli starożytną Bibliotekę Kongresu. Aleksandria to miejsce, w którym zbierano książki z całego świata. Mają jedne z najlepszych książek Codex Alexandrianus pochodzi prawdopodobnie z tej aleksandryjskiej kolekcji. Jest rodzina cesarska i jest rodzina zachodnia. Teraz schodzę w dół, rodzina aleksandryjska ma pierwszeństwo, ponieważ mogliśmy ją sprawdzić i wydaje się być najdokładniejsza. Dostajesz wszystkie te inne manuskrypty i sprawdzasz, który jest najdokładniejszy. Rodzina aleksandryjska wydaje się być najlepsza. Cesarskie trochę gorsze. Zachodnie jest trochę w dół. Teksty bizantyjskie pochodzą z czasów Bizantyjczyków. Więc będzie to dużo później. Jest wiele tekstów bizantyjskich. W miarę jak robi się później, wchodzisz w lata 600., 700. aż do 1000 r. n.e., skrybowie kopiuje coraz więcej rękopisów. Chrześcijanie nie są już prześladowani. Masz Kościół rzymskokatolicki. Następnie Kościół rzymski produkuje wiele rękopisów. Więc rękopisy bizantyjskie są często nazywane Texus Receptus. Niektórzy skracają to jako TR, Texus Receptus lub

Tekst Większościowy. Niektórzy nazywają to Większością po prostu dlatego, że jest tak wiele tych miniskuli. Są to teksty, które są zwykle miniskuli. Są setki lub tysiące tych miniskuli, jak powiedzieliśmy, jest 2-3000 tych miniskuli. Więc nazywa się to Tekstem Większościowym, po prostu dlatego, że jest o wiele więcej tekstów. Ale zauważ, że chociaż jest ich o wiele więcej, są o wiele późniejsze. Są więc późniejsze niż pozostałe. Pozostałe są wcześniejsze, o wiele wcześniejsze. Mówimy o 3, 4, 500 latach wcześniejszych. Więc to jest większość, którą mają najwięcej. Textus Receptus to to, na czym opiera się Biblia Króla Jakuba. Wersja Króla Jakuba została stworzona w 1611 roku. Król Jakub ją sponsorował i mieli, wiesz, 40, 50, 60 tłumaczy, których zatrudnił i wykonali tłumaczenie, tłumaczenie Biblii Króla Jakuba. To niesamowite tłumaczenie, było bardzo dobrze zrobione. Zostało zrobione około 1611 roku. 1611, pomyśl o tym, William Bradford przybył do Bostonu, a potem Mayflower i Święto Dziękczynienia w 1620 roku. Więc to jest 9 lat po tym, są po prostu Ameryką, ludzie przybywają, pielgrzymi przybywają do Ameryki. Tak czy inaczej, to jest tekst większościowy. To jest w zasadzie tło dla Biblii Króla Jakuba. A tak przy okazji, czy tłumacze Biblii Króla Jakuba wiedzieli o Watykanie, Synaju czy Aleksandrii? Odpowiedź brzmi: nie. Nie mieli pojęcia, Synaj został znaleziony dopiero około 1865 roku. Więc to było około 2-300 lat później, kiedy pojawiły się te uncjalne rękopisy i ludzie o nich wiedzieli. Więc nie obwiniam tłumaczy Biblii Króla Jakuba, zrobili to, co mieli najlepiej. Mieli dużo minuskuł. Więc użyli minuskuł. Dzisiaj wiemy, że minuskuły są najnowsze, pojawiły się, wiesz, w 1000 r. n.e., więc są o wiele późniejsze. Mamy teraz o wiele wcześniejsze i o wiele lepsze dokumenty i jesteśmy w stanie koordynować ich tysiące. Tłumacze Biblii Króla Jakuba nie mieli komputerów i innych rzeczy, którymi mogliby koordynować rękopisy.

AF. Ocena rękopisów [84:02-86:58]

Oto kilka zasad oceny manuskryptów. Są to zasady, których osoba taka jak Bruce Metzger z Princeton użyje do oceny. Masz dwa manuskrypty i mają różne odczytania, jeden mówi jedno, a drugi drugie. Jak to oceniasz? Cóż, jednym ze sposobów jest

stwierdzenie, że im wcześniejszy manuskrypt, tym lepszy. Nie zawsze tak jest, ale w większości przypadków wolałbym mieć dokument napisany w 200 r. n.e. niż taki, który został napisany w 1200 r. n.e., ponieważ jeśli został napisany w 1200 r. n.e., został skopiowany i przepisany, za każdym razem, gdy jest kopiowany, istnieje większe prawdopodobieństwo, że ktoś popełni jakieś błędy. Jeśli coś jest wcześniejsze niż 200 r. n.e., nie zostało skopiowane ani razu ani dwa razy i nie ma aż tak dużej skłonności do błędów. Więc im wcześniej, tym lepiej. Nie zawsze jest to prawda, ale to ogólna zasada.

Szersze rozproszenie geograficzne jest lepsze. Pozwól, że podam przykład. Załóżmy, że masz tysiąc rękopisów w Bostonie i powiedzmy, że czytają tekst w jeden sposób: „Albowiem tak Bóg umiłował świat”. Okej? I jest tysiąc rękopisów, które mają „Albowiem tak Bóg umiłował świat”. Co się stanie, jeśli masz pięć rękopisów z Nowego Jorku, pięć rękopisów, powiedzmy z Filadelfii, pięć rękopisów z Miami, pięć rękopisów z Los Angeles i pięć rękopisów z Seattle i pięć rękopisów z Dallas i wszystkie te trzydzieści rękopisów z tych sześciu lub siedmiu różnych miejsc, wszystkie mówią „Wtedy Bóg umiłował świat i dał swego jednorodzonego syna”. Mówią „wtedy” zamiast „dla”. Które byś wziął? Czy wziąłbyś tysiąc rękopisów w Bostonie, czy wziąłbyś pozostałe? Zobacz, jeśli są rozproszone i wszystkie zgadzają się od Los Angeles do Seattle, Dallas, Filadelfii i Miami, wszystkie są rozproszone, prawdopodobieństwo, że zostaną skorumpowane, jest bardzo małe. Natomiast jeśli tysiąc rękopisów znajduje się w Bostonie, tak, Boston może mieć więcej rękopisów, ale problem polega na tym, że prawdopodobnie kopiują się nawzajem, więc błąd jest po prostu powielany, powielany i powielany tysiąc razy. Więc im większy zasięg geograficzny, tym większe prawdopodobieństwo, że jest poprawny. Nie zawsze, ale ogólnie rzecz biorąc, to dobra zasada.

Innym jest typ rodziny. Sprawdzasz rodzinę. Rodzina aleksandryjska, na ile udało się to sprawdzić, jest o wiele dokładniejsza niż rodzina bizantyjska. Rodzina bizantyjska to tekst większościowy; głównie minuskuły. Jest późna, a aleksandryjska to bardzo

wczesny tekst uncjalny i bardziej prawdopodobne, że jest poprawny. Więc oceniasz na podstawie rodziny i dziedzictwa rodzinnego.

AG. Rodzaje błędów pisarskich: wzrokowe i słuchowe [86:58-97:26]

H. Błędy pisarskie

[krótkie filmy; połączenie AG-AI; 86:58-101:58 koniec]

Teraz ta sekcja powinna być całkiem zabawna. To są rodzaje błędów, jakie popełniali skrybowie, i chcę, żebyście pomyśleli, wyobraźcie sobie, że jesteście skrybami przepisyującymi Nowy Testament. Dałbym wam pióro i atrament, dałbym wam kartkę papieru i dałbym wam dwie ryzy papieru i zamierzalibyście, powiedzmy, jak długi jest Nowy Testament, przepisać go ręcznie na 4 lub 5 setek stron. Jakiego rodzaju błędów popełnilibyście, przepisyując go ręcznie? Przede wszystkim byłyby to błędy wzroku. Możecie zobaczyć rękopis przed sobą, jest on również napisany ręcznie i nie możecie zrozumieć, co zrobił ten facet. Może więc dojść do pomylenia podobnych liter, więc oto przykład, gdzie litera amicolon i litera sigma, możecie zobaczyć, że obie wyglądają podobnie, więc moglibyście pomylić te dwie litery. Można pomylić te dwie litery, więc czasami litery będą pomyłone, ponieważ ludzie piszą je w dziwny sposób, więc nie można dokładnie stwierdzić, jaka to litera. W języku angielskim litera r i litera r, po prostu zrobiłem to własnym charakterem pisma, imię dziewczyny brzmiało „Mann” i albo je napisałem, a kiedy wpisałem je do notatek, było to „M ar r”. Miałem jej imię jako Marr, a nie Mann. I tak jest bardzo ciekawie, „n” i „r”, pomyliłem je własnym charakterem pisma. Więc można pomylić litery i tego typu rzeczy. Homoeoteleuton, czym jest Homoeoteleuton? „Homo” oznacza to samo, „teleuton” pochodzi od „telos” w języku greckim i oznacza „koniec”. Więc Homoeoteleuton oznacza mieć to samo zakończenie. Czy kiedykolwiek przepisałeś stronę w dół i tam przepisałeś w poprzek, a to samo słowo jest tutaj i znajduje się tutaj, a co się dzieje, to kiedy twoje oko przeskakuje z powrotem na stronę po tym, jak je zapisałeś i przeskakujesz z powrotem, to samo zakończenie co tutaj jest tutaj, twoje oko przeskakuje w dół strony. Pomijasz trzy

lub cztery wersy, ponieważ ma to samo zakończenie. Homoeoteleuton, to samo zakończenie i twoje oko przeskakuje w dół strony, ponieważ przyszedłeś tutaj, aby to napisać i kiedy przeskoczyłeś z powrotem, przeskoczyłeś w dół strony i pominąłeś trzy lub cztery wersy. A tak przy okazji, jeśli tak się stanie, czy mamy inne manuskrypty, w których możemy to poprawić? Mamy tysiąc manuskryptów i mówimy, że facet po prostu zrobił to Homoeoteleuton, po prostu przeskoczył w dół strony z powodu podobnych zakończeń tutaj.

Haplografia oznacza, że jest napisane raz, a powinno być napisane dwa razy. Może być fragment, w którym Jezus się powtarza i mówi to samo w dwóch różnych miejscach, a skryba, gdy to pisze raz, wraca i mówi, och, właśnie to napisałem, i wtedy to pomija. Powinno być napisane dwa razy, ale zostało napisane tylko raz.

Przeciwieństwem tego jest, i to jest częstsze, że skryba pisze coś raz. Właściwie ja też tak robiłem, kiedy piszę, wpisuję wiersz, a potem wpisuję go tutaj, a potem wracam i wpisuję ten sam wiersz jeszcze raz. Więc pisałbym to samo dwa razy. Nazywają to dittografią, jak „ditto”. Jest napisane dwa razy, skryba przepisuje to dwa razy, ale powinno być napisane tylko raz, ale on po prostu powtarza, ponieważ jego oko przeskoczyło z powrotem na początek wiersza.

A teraz, czym jest metateza? Ilu z was napisało to słowo „thier”? Zamieniliście „e” i „i”. „i” przed „e” z wyjątkiem „c”, więc zamieniacie je tam automatycznie. To się nazywa metateza. To jest, gdy bierzesz dwie litery i zamieniasz je. A swoją drogą, jeśli zobaczysz to napisane, „thier”, czy to cię zdezorientuje? Gdybyś kiedykolwiek zobaczył rękopis greckiego rękopisu Nowego Testamentu i napisałby „thier”, czy wiedziałbyś, że autor po prostu zamienił litery? Wiedziałbyś o tym natychmiast, więc ten problem metatezy jest zazwyczaj dość łatwy do rozwiązania.

Oto jedno z nich, które nazywa się „fusion”. Przeczytaj to stwierdzenie. Pamiętasz, jak mówiłem ci, że w tekście uncjalnym, który widziałeś w Sinaiticus, wszystkie słowa są ze sobą połączone. Fuzja oznacza, że dwa słowa są ze sobą

połączone, gdy nie powinny być ze sobą połączone, a następnie powinny zostać rozdzielone. Co to oznacza? CHRISTISNOWHERE. Czy to „Christ is nowhere” czy „Christ is now here”. Jaka jest różnica? Czyta się dokładnie z tych samych liter rdzeniowych, w zależności od tego, czy rozdzielisz je „nowhere”, czy rozdzielisz je tutaj, „now here”. To jest więc przykład fuzji. Rzeczy, które powinny zostać rozdzielone, są ze sobą połączone.

Fission jest przeciwieństwem. Ludzie rozdzielają to, co powinno być razem. Tak więc fission i fuzja, czy te dwa słowa są ze sobą połączone, czy też rozdzielone, są błędami widzenia.

Są też błędy dźwiękowe. Może najlepszym sposobem na zrobienie tego jest po prostu zrobienie tego po angielsku. Na przykład, zapisz mi słowo „their”. Zapisz mi słowo „their”. Słowo there jest homofonem. Podobnie brzmiące, „their” można zapisać jak? „T heir” i właśnie to zrobiliśmy. „There” można również zapisać, nie wiesz, jaka jest różnica między „their” i „there” pod względem brzmienia. Wtedy, jeśli ktoś chce być kreatywny, możesz powiedzieć „there” jest tym, czym „they're” dla they are. Ich książka lub ich samochód lub they're here. There byłoby inne. W języku greckim masz to samo. To słowo wymawia się „auton”. To słowo wymawia się „autwn”. Więc „auton”, „autwn” wymawia się dokładnie tak samo. Więc jeśli facet stoi przed grupą skrybów i oni dyktują mu ustnie, a on mówi outone, skąd ci skrybowie wiedzą, czy jest to napisane jako ten auton czy tamten autwn? Wymawia się je dokładnie tak samo. Więc to byłyby błędy brzmienia.

Istnieją również błędy umysłu. Błędy umysłu, jednym ze sposobów byłoby zastąpienie synonimem. Przez ostatnie kilka lat kazałem moim studentom robić te transkrypcje, a czasami, gdy słucham, muszą słuchać wykładu i go przepisywać. Interesujące jest dla mnie to, że często przechodzę przez to, a oni źle wpisują słowo i zastępują je synonimem. Wiesz, dr Vannoy lub MacRae powiedzą to, a potem wstawia inne słowo na to. Więc zamieniają to na synonim. Ciekawe, że nasz mózg robi to

automatycznie, harmonizując zepsucia. Czasami pisarze nie lubili pisać pewnych tekstów w Piśmie Świętym. Klasycznym przykładem jest Hiob. W Księdze Hioba żona Hioba mówi do niego i zacytuje dokładnie to w sposób hebrajski, to jest „Błogosław Bogu i umieraj Hiobie, wiesz, że Bóg zabrał twoje dzieci, zabrał cały twój majątek, teraz masz wrzody na całym ciele. Błogosław Bogu i umieraj”. Cóż, każdy wie, że tekst naprawdę powinien brzmieć: „Przeklnij Boga i umrzyj”. Ona nie mówiła: błogosław Boga i umrzyj, mówiła: „przeklnij Boga i umrzyj”, ale skrybowie nie lubili pisać „przeklnij Boga”, więc napisali „błogosław Boga”, i każdy wie, że muszą to zmienić, że muszą to odwrócić, ale to się nazywa harmonizujące zepsucie.

Konflicja. To ciekawe, czy wolałbyś dodać słowa do Pisma Świętego czy je usunąć? Powiedzmy, że jesteś skrybą i masz jeden manuskrypt. To jest w rzeczywistości z Dziejów Apostolskich, gdzie jest napisane „kościół Pański”. Jeden manuskrypt mówi „kościół Pański”. Inny manuskrypt mówi „kościół Boży”. Więc jeden manuskrypt mówi „kościół Pański”, drugi manuskrypt mówi „kościół Boży”. Czy wiesz, co znajdujesz 100 lat później? Co zrobił skryba? W jednym manuskrypcie jest napisane „kościół Pański”, drugi manuskrypt mówi „kościół Boży”. 100 lat później wiesz, co znajdujesz? „Kościół Pana Boga”. A co zrobił skryba? Pisarz mówi, że ma jeden manuskrypt, który mówi „kościół Boży”, jeden mówi „kościół Pański”, nie wiem, który to, więc jeśli zrobię to „kościół Pana Boga”, wiem, że mam jeden, jest poprawny w obu przypadkach. Więc to, co się dzieje, to to, że tekst ma tendencję do wzrostu, teraz to jest, teraz to jest ważny punkt. Tekst ma tendencję do wzrostu. Skrybowie woleli nie usuwać rzeczy, więc je zostawiali, więc „kościół Pana”, „kościół Boga” staje się później „kościółem Pana Boga”. Tekst ma tendencję do wzrostu. Tytuł Księgi Objawienia pierwotnie brzmiał „księga apokalipsy Jana”, a potem „apokalipsa Jana, umiłowanego ucznia Jezusa”, a potem „Apokalipsa Jana, umiłowanego ucznia Jezusa, pastora kościoła w Efezie” lub coś w tym stylu, i tak tytuł Księgi Objawienia po prostu rósł i rósł i rósł przez wieki. Więc tekst miał tendencję do wzrostu, więc która z nich jest prawdopodobnie prawidłowa, dłuższa czy

krótsza? Należy preferować krótszą wersję. W ten sposób redaktorzy wrócą i stwierdzą, że dłuższa wersja prawdopodobnie nie jest prawidłowa, więc wrócą do krótszej wersji.

AH. Reguły oceny wariantów [97:26- 99:15]

Teraz przejdźmy do oceny wariacji. Masz dwa manuskrypty i wariację, różnią się one od siebie. Jak zamierzasz ocenić wariację? Oto jak robią to redaktorzy tacy jak Metzger. Powiedzą, że należy preferować trudniejszą lekturę. Tę, z której trudniej wyciągnąć sens. Kopiści zazwyczaj wygładzają rzeczy, aby nadać im sens. Tak więc należy preferować trudniejszą lekturę, tę, która jest trudniejsza do zrozumienia. Kopiści zazwyczaj by je zmiękczyli, tak że oryginalna lektura jest prawdopodobnie trudniejsza.

Oto, o czym właśnie mówiliśmy. Krótsze czytanie jest preferowane. Tekst ma tendencję do wzrostu. Dlatego im bardziej oryginalne, tym prawdopodobnie krótsze czytanie. Teraz nie są to osoby absolutne, redaktorzy po prostu ważą te rzeczy. Krótsze czytanie jest zwykle preferowane. Nie zawsze wybierasz krótsze czytanie, ale musisz pracować z tymi zasadami, które zauważyli po przeanalizowaniu wszystkich tych tysięcy rękopisów. Preferowane jest trudniejsze czytanie, a także krótsze czytanie.

Czytanie, które najlepiej pasuje do stylu autora, na przykład, gdy jesteś w księdze 1 ^{Jana} i jest tam napisane „alhlwn” „jeden drugi”. Jan używa tego słowa „jeden drugi” wszędzie. Więc jeśli widzisz, że jeden rękopis ma „jeden drugi”, a drugi go nie ma, to prawdopodobnie było to „jeden drugi”, ponieważ pasuje to do stylu pisania Jana. „Amen, amen legw humin” — „zaprawdę, zaprawdę powiadam wam” to kolejne idiom, którego używa Jan. Więc widzisz, że wiesz, jak tylko jest powiedziane „amen, amen”, wiesz, że powinno być „legw humin”, ponieważ zawsze tak mówi. Więc zazwyczaj wybiera się czytanie, które najlepiej pasuje do stylu autora.

AI. 3 główne problemy tekstowe w Nowym Testamencie: Marek 16, Jan 8, 1 Jana 5:7 [99:15-101:55]

Teraz, są trzy duże przykłady problematycznego tekstu w Nowym Testamencie i te trzy duże przykłady. Innymi słowy, są to trzy miejsca, w których rękopisy się ze sobą nie zgadzają. Widzisz, mamy 5000 rękopisów, są trzy miejsca, które są duże i kluczowe. Większość problemów między rękopisami nie jest niczym wielkim. Większość z nich, to różnica w pisowni „thier” i „their”, kiedy to widzisz, od razu wiesz, że to nic wielkiego. Żadna z tych odmian tekstury nie wpływa na żadną doktrynę. Więc wiesz, to nie są naprawdę krytyczne rzeczy, ale niektórzy mówią, że Biblia ma wszystkie te odmiany tekstury, to nie jest wielka sprawa, nie wpływa to tak bardzo, szczerze mówiąc, chcę je po prostu zredukować, a potem porozmawiamy o nich następnym razem. Zakończenie Ewangelii Marka jest naprawdę ważne, rozdział 16 Ewangelii Marka, wersety 8, 9 i następne, jest tam przerwa, na końcu Ewangelii Marka. Zakończenie Ewangelii Marka stanowi jeden z głównych problemów krytyki tekstu.

Jana 8, historia o kobiecie przyłapanej na cudzołóstwie, a ci faryzeusze próbują ją ukamienować na śmierć, przychodzą do Jezusa. Jeśli zostanie ukamienowana, popełni cudzołóstwo, a Jezus mówi „kto jest doskonały, niech podniesie i pierwszy rzuci kamieniem”, a Jezus mówi do kobiety: „Nie potępiam cię, idź i porzuć swoje życie w grzechu”. To jest perykopa [historia] o cudzołożnej kobiecie w Jana 8, która jest również kwestionowana.

Następnie trzeci, który jest ogromny, to 1 Jana 5:7, i mówi o Trójcy: ojciec, syn i Duch Święty. 1 Jana rozdział 5 werset 7, a tak przy okazji, czy Trójca zależy od tego wersetu? Nie, ustaliliśmy Trójkę z innych wersetów, ale ten werset ma najwyraźniejsze stwierdzenie Trójcy w 1 Jana 5:7, jeśli używasz KJV.

Te trzy są trzema głównymi miejscami, w których występują te zmiany teksturalne w Nowym Testamencie, i o nich porozmawiamy następnym razem. Dziękuję za uwagę. Miłego dnia.

Transkrypcja: Leanne Beedle i Aysha DeSilva

Edytowane przez Jen Straka

Wstępnie zredagowane przez Teda Hildebrandta